SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
Prenumerata metams:
Amerikoje 2.00
Kanadoje ir Lietuvoje $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoj ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
"SANDARA"
327 E St., South Boston, Mass.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States
"SANDARA"
327 E St., South Boston, Mass.

No. 2 | Tel. So. Boston 2408 | So. Boston, Mass., Sausio-January 13 d., 1927 | Kaina 5c. | Metai XIV

Lietuvoj Fašistai Smauge Pažangią Spaudą!

Lenkų laikraščiai neuždaryti.

DARYS LIETUVOS-LENKIJOS FEDERACIJĄ.

SMETONA NUOLANKUS FAŠISTŲ TARNAS.

KAUNAS. — Smurto keliu įsibriovusi smetoninin-kų-fašistų valdžia, uždarė visus pažangiuosius laikraščius, juos vadindama bolševikiškais. Yra leidžiami Valstybės organas "Lietuva", kurios buvę redaktoriai prašalinti ir jų vietą susodinti nuolankus fašistų smurtininkų tarnai. Taipgi leidžiamas klerikalų laikraštis "Rytas", kuris nuo seno yra atsižymėjęs visų šmugelninkų apgynimu.

Yra leidžiami ir rusų su lenkais laikraščiai. Nors smurtininkai neva pasmerkė rusus su lenkais,, bet faktiškai pasirodo kad jie jiems yra artimesni negu pažangieji Lietuvos žmonės. Abelnai imant Lietuvoje fašistai grąžina buvusius caro laikus, kur vėl Lietuvai gręsia spaudos netekimas. Pergyveno Lietuva buvusius caro despotiškus laikus, pergyvens ir fašistinio smurto laikus.

KALBA APIE LIETUVOS SU LENKIJA FEDERACIJĄ.

VARŠUVA. — Pabaltijos valstybės: Latvija, Estonija ir Finlendija galutinai sviro Rusijos link ir su jasudarys draugingumo ir nepuolimo sutartis. Lenkija pasilikusi be draugų, dabar deda vilti link Lietuvos. Diktatorius Pilsudskis pareiškė, jog labai yra galimas daiktas, kad greitu laiku bus sudaryta Lietuvos-Lenkijos Federacija. Tokią Federaciją sudarant, Lietuva gaus Vilnių, o Lenkija visą Lietuvą, tik suteiks jai autonomiją. Tokių Fedartyvių valstybių galva bus lenkiškas karalius, į kurio vietą siulosi pats Pilsudskis, kuris sakosi esąs tinkamiausis tai vietai, nes esąs lietuviškai-lenkiško kraujo.

Lenkai deda daug vilties, kad su fašistine Lietuvos valdžia galės geriaus susitaikinti negu su kuria buvusia. Nudžiugo lenkai kada Smetona iškilmingai varde šventosios Traicės priėmė priesaiką kaipo prezidentas. Jo toki priesaika parodo, kad jis galutinai nusilenkė prieš Lietuvos dvasiškiją, kurią jau nuo senai popiežius ragina su Lenkija buti kaipo "broliai Kristuje".

NUĖMĖ ANTSPAUDAS NUO REDAKCIJŲ

KAUNAS. ("Liet. Žinios") Gruodžio 20 d. apie 10 valandą nuimta sargyba ir antspaudai nuo "Varpo" bendrovės spaustuvės, Valstiečių Liaudininkų Centro Komiteto, "Lietuvos Žinių" "Lietuvos Ukininko", "Jaunimo" redakcijų ir "Tauro" bendrovės. Visur padaryta kratos, nieko įtartino nerasta, kame surašyta protokolas.

AREŠTUOJA PAŽANGIŲJŲ ORGANIZACIJŲ VADUS.

"Lietuvos Žinios" kurias gavome pusbaltes, cenzuros išbraukytas praneša, kad visoje Lietuvoje eina pažanigųjų organizacijų vadų areštavimai. Kaišedorių ir Alytaus apielinkėse suareštuoti Valst. Liaud. skyrių vadai ir sukišti į kalėjimus. Esą areštuojami visi tie kurie tik yar išsitarę prieš klerikalus.

SUGRĮŽTA BUVĘ PRASIKALTĖLIAI

Klerikalams valdant Lietuvą, daugelis jų buvusių valdininkų buvo prasikaltę ir pažangiems paėmus Lietuvos valdžią juos laukė kalėjimas už jų darbus. Tad visi tie paukščiai buvo išlakstę iš Lietuvos ir pasislėpę. Dabar smetoniniams ir fašistams smurtu paėmus valdžią, visi tokie pabėgėliai jau pradeda grįžti Lietuvon. Sugrįžo ir garsus politinės policijos valdininkas Račys, kuris buvo pabėgęs Vokietijon.

Mirė 157 metų žmogus.

MASKVA. — Sibire pasimirė Audrey Jukov, kuris turėjo 157 metus amžiaus. Jis tik buvo apvaikščiojęs 157 gimimo diena, kurią paminėdamas išgėrė pusę bonkos degtinės ir išėjo ant ledo pačiužinėti. Bečiužinėdamas puolė ir numirė. Jo laidotuvėmis rupinasi likęs sunus Urv kuris taipgi turi 112 metų amžiaus.

Nužudė Ukrainiečių teroristą.

KARKOVAS. — Ivan Zaibeu, kuris buvo žinomas visoje apielinkėje kaip "Jonas Baisus", kuris su savo draugais terorizuodavo apielinkės gyventojus. Sakoma, kad jo plėšikų gauja susidėjo iš didelio burio ir yra nužudę ne mažiau kaip 100 žmonių. Tik viena nakčia jie padarė puolimą ir papjovė 25 bolševikų viršininkus ir 13 kareivių. Dabar jis tapo sugautas ir nužudytas.

Gali kilt karas tarp Amerikos ir Meksikos

WASHINGTONAS. Kyančios suirutės Nicaraguoj gali pagimdyti karą tarp Amerikos ir Meksikos. Prezidentas Coolidge, sako, kad tas suirutes daranti Meksika, kuri už savo pečių turinti bolševizmą. Prieg tam kyla nesusipratimai ir del Amerikos kapitalistų, turinčių aliejaus šaltinius Meksikoje. Meksikos prezidetnas Calles sako, kad jis nieko neturi prieš Ameriką ir visa nieko nesikiša į Nicaraguc reikalus. O aliejaus šaltiniv reikalus išspręsti jis sutinka pavesti tarptautiniui teismui. Kiek atrodo, tai neprivalėtų tarp tų dviejų valstybių karas kilti. Jeigu jis kartais kiltų tai greičiaus butų atsiekta Romos politikierių tikslas, kurie nuo senai jau Amerika kursto įsimaišyti į Meksikos reikalus.

Sudegė teatras.

75 VAIKAI ŽUVO

MONTREAL, Canada.— Gruodžio 9 dieną čion buvo baisus atsitikimas. Laike perstatymo užsidegė teatras. Žmonės liko didžiausioje panikoje ir kaip kuris išmanė grustis iš salės laukan. Buvo tokis didelis susikimšimas, kuriame sutremta 75 vaikai, kurie buvo teatre.

LONDONAS. — Keliauninkai po Europą patyrė, kad veik kiekviena valstybė yra pasiuntusi savo šnipų burius i kitas valstijas. Tokis šnipinėjimas einas po visą Europą.

TIESIOGINĖS ŽINIOS APIE SUKILIMĄ.

KODEL PADARYTAS SUKILIMAS

Kaip žinote, pažangioji Lietuvos vyriausybė liko nuvesrta smurto keliu. Ją nuvertė Smetonininkų-fašistų kombinacija. Jie vyriausybę nuvertė ne su tikslu Lietuvą nuo pavojaus gelbėti, nes tokio pavojaus nesimatė, bet su tikslu, kad savę pasistatyti į aukštų valdininkų vietas, nes konstitucijiniu keliu smurtininkai niekada nesitikėjo nešiotis ministerių fortfelius.

BUVO GAUTAS PRANEŠIMAS

Už trijų dienų prieš sukilimą Sleževičius buvo painformuotas, kad smurtas bus daromas. Jis apie tai tuoj pranešė kitiems ministeriam. Bet kiti ministeriai apie tai netikėjo ir palaikė už paskalą, nes niekas nematė priežasties tokiam smurtui daryti. Gi prieš sukilimą tą povakarį jau veik visi ministeriai žinojo jog bus kas daroma, bet Luvo vėlu kas tokio pradėi daryti.

SMURTAS PRAĖJO NEJUNTAMAI.

Smurtininkai nakties laiku pasiėmė burį kareivių ir jais apstatę valdiškas įstaigas patys įsilaužė vidun ir užėmė jas. Kareiviai nežinojo kas ir kodel daroma. Valdiškas įstaigas užėmę, jie su buriais kareivių nuėjo ir areštavo bemiegančius ministerius. Sleževičius nepaskubėjo greitai atidaryti duris, tai fašistai su kuolu jas sudaužę įsilaužė vidun. Sleževičius dabar ą kuolą laiko savo name taipo atmintį, kokiu keliu metonininkai su klerikais pasiėmė ministerių fortfelius. Suareštavus ministerius, visą valdžią ir liko smurtininkų rankose. Ant rytojaus sukilę žmonės pamatė ant stulpų iškliijuotus plakatus ir suprato, kad smurtas vagystės keliu atliktas, konstitucija sutrempta, o šalies gyventojų valia paniekinta.

SEIMO IŠVAIKYMAS

Smurtą pradėjus Seimas posėdžiavo. Plechavičius su buriu kareivių atėjo į Seimo salę ir pirmininkui Dr. Staugaičiui pareiškė uždaryti posėdį. Staugaitis atsakė, kad jis Seimo salę apleis tada, kada Lietuvos liaudis, kuri ji čia atsiuntė to pareikalaus. Kiti Seimo atstovai taipgi Plechavičiui pasipriešino. Tada Plechavičius pasakė, ką jųs darysite, jeigu aš įpanaudosiu spėką? Anto Seimo atstovai atsakė, kad prieš spėka jie nesipriešins. Tai to kiomis ceremonijoms šalies žmonių rinktinis Seimas baigė savo posėdžavimą.

DIDELIS NEPASITENKINIMAS.

Smurtą įvykdžius, gyventojuose ir kariumenėje pasireiškė nepasitenkinimas ir labai didelis pasiptiktinimas. Mat smurtą vykdant, kariumenės vadai nedalyvavo, dalyvavo jaunieji kareiviai, kurie daugiau upu vadovaujasi. Jiems vadovavo Plechovičius su Gloveckiu, kurie tame momente smurtininkų buvo paliuosuoti iš kalėjimo. V-tis.

Reikalauja alaus ir vyno

WASHINGTONAS. — Darbo Federacijos ekzekutyvis komitetas padavė Kongresui reikalavimą, kad butinai Amerikoje butų legalizuota pardavinėti alų ir vyną. Darbo Federacijos viršininkai tokį reikalavimą padavė visos organizacijos vardu, kuri susideda iš 700,000 organizuotų darbininkų.

Ji savo pareiškime sako kad gana Amerikoje žmonėms nuodytis namie darytais nuodais, girdi laibuna prohibicijos įstatymas pakeistas ir leista daryti valdžios priežiuroje gėrimai, kurie daug mažiau suraikys žmonių, negu dabar jų žusta.

Revoliucija Meksikoj.

MEXICO CITY. — Valdžios suvaldyta dvasiškija vis nerimsta ir butinai nori sukelti suirutė ir kraujo praliejimą. Dabartiniu laiku dvasiškija kursto prieriaušių jaunuomenę, arba vyčius, kurie buriais susidarę pradeda visokias šelmystes daryti ir užpuldinėti žmones. Pranešimai sako, kad tokių nenuoramų gaujos užpuolė ir užėmė Zacatecas miestą, kuris yra tos valstijos sostinė. Kol kas tos žinios nėra nei užtvirtintos nei užginčytos. Tas parodo, kad Meksikos klerikalai, Romos padrąsinti vėl pradės daryti terorus ir kelti riaušes prieš valdžią.

New Yorkas kalbasi su Londonu.

NEW YORKAS. —Tarp New Yorko ir Londono tapo atidaryta tiesioginė telefono linija ir sausio 7 d. buvo pirmas pasikalbėjimas. Kalbėjosi Amerikos telefonų kompanijos prezidentas Gifford, iš New Yorko, su Anglijos pašto ministeriu Sir Evelyn P. Murray Londone. Pirmas pasikalbėjimas nebuvo tobulas, nes protarpiais girdisi užimas. Bet ekspertai mano, kad tas bus galima patobulinti ir susikalbėjimas su Europa bus tobulas.

Mussolini Mokys Smetoną Diktatoriauti.

Jis sveikina Lietuvos fašistus.

PASIUNTĖ INSTRUKTORIUS Į KAUNĄ

KARALIAUČIUS. — Italijos fašistų diktatorius Mussolinis pasiuntė pasveikinimą Lietuvos fašistinei valdžiai, kuriame linki jai sekmingai įsigyvendinti ir sumštimi valdyti Lietuvą.

Kadangi Lietuvos fašistų vadas Smetona, kol kas neturi ganėtinai patyrimo kaip diktatoriauti, tai Mussolinis jam pagelbėjimui pasiuntė į Kauną savo delegaciją, kuri Smetonai duos patarimus ir mokys diktaturos.

Italijos fašistai jau moka diktatoriauti. Jie moka pažangiemsiems žmonėms virves ant kaklo užnierę vedžioti gatvėmis ir spardyti kojomis iki mirtinai užmuša. Nėra abejonės, kad jie tokias instrukcijas suteiks ir Lietuvos fašistams, kad tinkamiau galėtų suvaldyti prieš juos nusistačiusius šalies gyventojus, ir sulaikyti pažangos kilimą valstybėje.

VOKIEČIAI SAKO, VOLDEMARAS NE LIETUVIS

BERLYNAS. — Fašistinė Lietuvos valdžios galva Voldemaras, savo politika Klaipėdos krašte sukiršino vokiečius su lietuviais. Jis pareiškė, kad Klaipėdos krašte reikia pravesti diktatoriškas rinkimus, ant ko vokiečiai drąsiai atsakė kad tokių fašistų žygių netoleruos.

Vokietijoj Voldemaras nėra skaitomas kaipo lietuvis. Sakoma, kaip jis gali buti geras lietuvis, kadangi jis taikos sutartyje, Lietuviškoje Brastoje, vienas iš trijų pasirašė už Užkrainiją. Vokietijos spauda rašo, kad Voldemarą Lietuvos diktatorium palaiko labai abejotini vėjai, iš šalies papusti. Duodasi manyti, kad Voldemaras su Smetona drąsiai įžengė Lietuvos valdžios priešakin, turėdami už savo pečių Lenkijos ir Anglijos politiką.

"Vilniaus Aidas" praneša, kad prieš rinkimus Kaune lankėsi lenkas Nowaczynskis, kurį buvo pasikvietę Puirckis, Voldemaras ir Smetona slaptai sutarčiai padaryti ir gauti Lenkijos pagelbą jei ji bus reikalinga smurto keliu valdžią nuverčiant.

Nuskendo Turkijos laivas

SEVASTOPOLIS. —Gautas bevielio telegrafo pranešimas, jog Juodosiose jurėse paskendęs Turkijos laivas, su kuriom nuskendo 25 žmonės.

Taipgi gauta pranešimas kad kiek vėliaus pietų dalyje paskendęs kitas laivas, bet kiek su juom žmonių nuskendo nepranešta. Laivais nuskendę del siaučiančios didelės audros

Pranašavimas 1927 m.

Paryžiaus laikraštis "Matin" praneša, kad mokslininkas astrologas Kadeški, kuris atspėjo prezidento Eberto ir Chugo Stinnes mirties dieną, dabar Štrasburge budamas, pranašauja, kad 1927 metais, kuriuos jis vadina "Revoliucijos metais" busią panaikntas Dancigo koridorius ir busiąs padarytas galas bolševizmui ir fašizmui. Be to, jis pranašauja, kad Prancuzijoj ir Anglijoj iškilsią staigus ir baisus jurų tvanai.

Mergina nužudė kudikį.

WORCESTER, Mass. — Aukštosios mokyklos mokinė, 16 metų mergaitė Helen L. Duffy susilaukė kudikį. Jai gulinti ligoninėje, po trijų dienų, kada atnešė kudikį pas ją, tai pagriebusi nusmaugė. Mergina ginasi, kad ji nieko jam nedariusi, bet daktaras tvirtina, jog kudikis yra nusmaugtas ir mergaitė atliko toki darbą iš sarmatos. Kol kas ji dar guli ligoninėje, kaip pasveiks bus jos teismas.

A. L. T. Sandaros Reikalai.

NAUJI NARIAI

Prie 45 kp. Cliffside, N. J.
Jonas Dudavičius.
Prie 29 kp. Detroit, Mich.
K. Gauronskas.

SANDARIEČIŲ VAJUS

Mass. Sandariečių vajus varomas pirmyn. Štai vėl gavome visą burį naujų "Sandarai" skaitytojų, kuriuos musų draugai pridavė sekančiai:

V. Visminas	1
S. Šatas	5
K. Sungaila	5
L. A. Valkevičius	1
J. Palaima	1
K. Kantautas	1
K. Vidunas	4

Reiškia Sandariečių eilės didėja. Reikėtų tuoj pradėti generalį vajų visose kolonijose.

Šiandieną yra svarbus momentas, kuris verčia visą pažangiąją visuomenę vienytis savas pajėgas į organizacijas, į ALT. Sandarą. Juodasis gaivalas pradėjo Lietuvoje šėlti ir rauti iš šaknų piliečių demokratinę laisvę. Turime subendrintomis spėkomis stoti į kovą ir apginti laisvę. Tad į darbą visi Sandariečiai.

SANDARIEČIAI BUDĖKITE.

Kiekvieno Sandariečio pareiga budėti. Kuopos tuoj privalo laikyt savus susirinkimus apsvarstyit bėgančius musų tautos reikalus ir budėti, kad Lietuvos klebonijų armija fašistai nepražudytų musų tėvynę, ją parduodami lenkams. Sandaros kuopos privalo rengti prakalbas ir protestuoti prieš fašistų smurtą ir plenuojamus žygius.

Nesusiklausimo deliai.

Kaip Chicagiečių, taip tur but ir kitų kolonijų sandariečių tarpe pasireiškė dvi nuomonės apie dabartinius įvykius Lietuvoje. Žmonės, didžiumoje, yra lyg apkvaitę. Lietuvos revoliucija kilo taip netikėtai ir tokioj komplikuotoj formoj kad, rodos, žmogus nė pats sau nenori tikėti.

Kad Glovackio vedami fašistai pakėlė ginkluotą ranką pireš Lietuvos konstitucinę valdžią, tai tuomi niekas nesistebi. Tie išsigimę gaivalai jau pusėtinai išalko, negaudami iš valstybės iždo tukstantinėmis sumomis pašalpų, į kurias jie jau buvo taip įgudę. Juk alkanas ir vilkas staugia. Bet kas ten buvo, kad už tų smurtininkų nugaros atsistojo tokie vyrai, kaip Smetona su Voldemaru? Ot ko nekurie sandariečiai negali sau išsiaiškinti.

Gruodžio 22 d., Eltos ofise, Chicagos apskričio sandariečiai laikė posėdį, kuriame kilo gan kartšų diskusijų šituo klausimu. Vieni Smetoną su Voldemaru teisino, kad jiedu matė pavojų Lietuvos nepriklausomybei iš bolševik. ruošiamo pervarto ir todel puolėsi gelbėti nepriklausomos Lietuvos gyvybę. Ir užtai yra verti tik pagerbimo. Kiti gi nurodinėjo, kad jei Smetona su Voldemaru ir Glovackis su savo pulkais raitelių matė ir žinojo apie bolševikų ruošiamą revoliuciją tai jiems reikėjo pirmiausia pulti ir sukrušyti bolševikus, ir tik jau po to ramiu ir teisėtu budu apkaltinti valdžią apsileidime ir pareikalauti, kad ji rezignuotų. Dabar gi jie pirmiausia puolėsi prie valdžios gerklės; ir tik kada jau valdžia buvo pasmaugta, tada jau jie likvidavo profesines sąjungas ir visą bolševistinį judėjimą. Tas jau vien liudija, kad jiems ne Lietuvos likimas rupėjo, bet kas nors kitas. **Kelti ginkluotą ranką prieš tautos pastatyta valdžią yra reikština nė karininkam, nė civiliam. Tai yra kriminalis prasižengimas.** Jie pakeldami ginkluotą ranką prieš valdžią **negelbėjo** Lietuvos nepriklausomybės gyvybę, **bet statė ją pavojun!**

Dabar kitas dalykas — kodel už šitų smurtininkų pečių šiandien kaip mura stovi visi Romos trusto agentai? Juk jau ir aklas apčiuopia, kad Romos katalikų bažnyčios kunigam Lietuva yra tik tiek brangi kiek jie gali ją ir jos žmones išnaudoti Romos trustonaudai. Tai yra aršiausia lenkomanijon pasinėrę išgamos. Nejaugi jų rėmimas Smetonos su Voldemaru yra ženklu Lietuvai geresnės ateities? Ar pagalvojo nors trupučiuką apie šį dalyką tie draugai, kurie teisina Smetoną su Voldemaru?

Balsuojant, ar pasmerkti smurtininkus kurie kėlė ginklą prieš tautos rinktą ir pastatytą valdžią, visi kaip vienu balsu, balsavo kad pasmerkti juos. Tas gerai. Bet nekurių dvejojimas, kad Smetona su Voldemaru nėra karjeristais; kad jiedu eidami ranka už rankos su Glovackio vedamais fašistais rupinos tik krašto labu, o ne sau šiltomis vietomis ir gelbėjimu kailio tų nusižengusių valdininkų, kurie buvo patraukti teismo atsakomybėn už eikvojimą valstybės iždo savo ir klerikalinių organizacijų—[illegible]

Smetona su Voldemaru išnešę klerikalus iš to purvyno, kuriame jie buvo įklimpę ligi ausų, patys jame pasinėrė. Jiedu netik prarado savo gerus vardus bet kartu ir pačią Lietuvą pastatė begalo blogoj šviesoj.

Julius Švitra

Nuo Redakcijos: Klerikalai su Smetona priešakyje darė smurtą ne su tikslu Lietuvą gelbėti, nes jai pavojaus nebuvo bet su tikslu, kad savę nuo teismo išsigelbėti ir kad iš jų nebutų atimti dvarų centrai kuriuos kun. Krupavičius neteisingai yra atidavęs.

Mokslo žinios

M. Stakėnas.

EKONOMIJOS MOKSLO TRUPINIAI

(Nuoseka Harvard Universiteto ekonomijos prof. T. N. Carverio).

Ekonomika, arba ekonomija yra mokslas apie draugijos, tautos ar valstybės materialius dalykus, link tvarkos ir rėdo. Trumpai sakant, ekonomija yra mokslas link materialio gyvenimo. Seniau, kuomet žmonės gyveno tik iš žemdirbystės, tuomet ekonomika kalbėjo vien apie ukio apsireiškimus ir apie santikius žmonių ukio tvarkyme. Vėliaus, kuomet draugija dasigavo jureivystės, pirklybos, finansijos, politikos ir pramonės bei kapitalo, nuo tada ekonomika užsivadino **Politiškoji Ekonomija.**

ŽEMDIRBYSTĖ ARBA AGRIKULTURA

Žemdirbystė arba agrikultura draugijoje yra pirma įmonė ekonomikoje. Primityviai žmonės senų senovės prieš istoriškuose laikuose nepažino agrikulturos bei žemdirbystės. Tuomet maistą sėmė iš medžioklės, augmenų ir riešutų. Istoriški pėdsakai liudija buk tai agrikultura arba žemdirbystė prasidėjo prieš 3 tukst. metų pirm Kristaus gimimo Eigypte, Nilo paupėje. Istoriški radiniai tvirtina, kad eigyptijonai apie tą laiką jau augino kviečius, miežius, sėjo sėmėnis bei augino linus. Tuo paču laiku, eigyptijonai turėjo daržoves: kopustus, burokus, svogunus, šabalbonus ir žirnius. Iš Eigypto žemdirbystė perėjo į Babilioniją, Palestiną ir Graikiją bei Europą.

Namininių gyvulių auginimas, taip pat priguli prie agrikulturos. Yra manoma, kad eigyptijonai namininius gyvulius, kaip tai: kurves, jaučius avis, ožkas ir kiaules parsitraukė iš Indijos. O arklius iš Azijos 1900 m. pirm Kristaus gimimo.

Europoje žemdirbystė, arba agrikultura pirmiausiai pasirodė senoje Graikijoje, apie 1000-800 metų prieš K. gimimą. Iš Graikijos vėliaus perėjo į Romos imperiją. Graikonų ir romenų žemdirbystė Europoje nieko ypatingo tame dalyke nenuveikė. Žemdirbystė Europoje sudrutino teutoniškas, priebaltiškas (nordiškas) tautas. Slaviškos tautos taipat prisidėjo prie žemdirbystės pakėlimo. Europiečiai gyvulių veislės taip pat perėmė iš Indijos, per eigyptijonus. Europiečių primityvė žemdirbystė bei agrikultura taip ir žemės valdymo sistema ėjo pagal Indijos tvarkos. Nuo to yra manoma, kad naminiai gyvuliai, taip pat kurie buvo iš Indijos, butent — karvės, avys ir kiaulės.

KAIP ATSIRADO BAUDŽIAVA

Viduramžiuose nebuvo nei kapitalo nei pramonės. Mat visoje Europoje egzistavo baudžiava, arba feodalizmo sistemos tvarka bei surėdymas. Europoje, kuomet teutoniškos, slaviškos ir lietuviškos tautos apsigyveno ant vietos (7-8-9-tame šimtmetyje po Kristaus gimimo) ir ėmėsi žemdirbystės arba ukininkavimo. Dirbo bendrai išvieno: tai yra medžiojo, augino galvijus, aukėjo javus, žodžiu sakant, gyveno žeme. Gyvenimas bei tvarka rėmėsi Indijos valsčiaus surėdymo pamatais. Kitaip sakant, **gyveno komunistiškai.** Taip gyveno per kelius šimtmečius. Vėliaus iš rytų ir žiemių atėjo besikraustančios tautos ir užplado kariauti už vietas apsigyvenimui. Europiečiai buvo priversti ginti užgyventas vetas. Tame sukuryje iškilo apsigynimo organizacija bei luomos vardu **kareivija.**

Atsiradus kareivijai, tuojau pasirodė luomų skirtumas. Gynėjai (kareiviai) ir dirbėjai (žemiečiai). Gynėjų, arba kareivių rankose, buvo ginklas, o dirbėjų darbas. Kareiviai, kurių pirmiausia pareiga buvo ginti šalį, sudarė savotišką luomą, įgavo didesnę galybę, pasivadino šlėkta-porais. Idant užtikrinti sau medžiagišką gerovę, kareiviai, arba šlektos pradėjo išnaudoti kitus žmones, neturinčius kareiviško arba šlektiško pavadinimo. Tokiame sukuryje iškilo feodalizmas, arba **baudžiava.** Mat šlėkta pasisavino ir tą žemę, ant kurios gyveno dirbėjai — valstietis. Tasai nuotikis pavirto taip, kad valstietis nustojo laisvės ir liko baudžiavo 11-12 šimtmetyje valstietis arba žemėtis ėjo baudžiavos tik 4 dienas į metus, paskui po vieną dieną į savaitę. Vėliaus žemėtis tedirbo sau tik dvi dienas į savaitę, o ponui-šlektai 4 **dienas. Buvo tai ukininkystės periodas, paremtas ant priverstino darbo, baudžiavos, pavaldininkystės.**

Europoje baudžiava, arba feodalizmas viešpatavo per 6-7-8 šimtmtečius. Baudžiava pirmiausia buvo panaikinta Anglijoje 15-tame šimtmetyje, Francijoje 18-tame šimt. o Rusijoje tiktai 1861 metuose.

Labai aišku, kad viduramžių apsigynimo organizacija, kareivių luomas, davė baudžiavą, ir prie prekybos ir kapitalo pagimdymo nei kiek neprisidėjo. Mantos mainą arba prekybą pravedė jurininkystė bei jureiviai. Kapitalą sudarė pirkliai ir amatninkai.

(Bus daugiau)

Naujausios žinios iš Lietuvos

ŽMOGŽUDYSTĖ.

PLUSKIŲ kaime, Kelmės valsčiuje, atsitiko ši žmogžudystė. Tame kaime prie pat plento gyveno kalvis pil. Leikus 30 metų am. su žmona ir dvejetu vaikų. Pas Leikų gyveno D. Vaišnoras, kokių 25 metų amžiaus vaikinas, kuris nieko neturėjo ir jokio gero darbo nedirbo. Antrame namo gale gyveno dar atskira šeimyna. D. Vaišnoras susidraugavo su Leikaus žmona ir priėjo prie išvados, kad reikia Leikaus nusikratyti.

Iš 19 į 20 naktį lapkričio mėn. Vaišnoras, žinodamas, kad tą naktį Leikus eis kiškių saugoti į rugius, paėmęs kitą medžioklės šautuvą, išėjo anksčiau. Sulaukęs geros progos puse 12 v. naktį iš 20 metrų atstumo nušovė minėtą Laikų. Tai atsitiko nuo jų gyvenamo namo apie 300 metrų atstumo. Rytojaus dieną atvykęs Kelmės nuov. policijos padėjėjas p. Skibarka su felšeriumi p. Makausku surašė protokolą, kuriame pažymėjo, kad velionis pats nusišovė (nes taip sakė velioines žmona minėtas Vaišnoras ir jų giminės) ir leido laidoti. Vienam kitam pil. išsitarus, kad jis pats negalėjęs nusišauti, nes šratai išsiskyrę labi plačiai, o jei pats butų šovęs, tai šratai butų sumušti į vietą Tada pol. pad. p. Skibarka smarkiai sušuko prieš tuos piliečius: "Ar jųs įrodysit, kas jį nušovė, ar atsakysite, kad aš daktarą išreikalausiu?" Taip piliečius išgązdinęs niekas nebedrįso daugiau kalbėti. Lavoną palaidojo, viskas jau buvo tvarkoje, tik žmonių kalbos nesimažino, kad jis yra nušautas. Tatai smarkiai paveikė į žmogžudį ir jis pats pasidavė Kelmės policijai, pareikšdams nušovęs Leikų per neatsargumą netyčiomis dviejų žingsnių atstume. 24 d. lapkr. atvykus į vietą pačiam Kelmės policijos viršininkui, iš naujo pradėjus rimtai kvotą ir išbandžius šautuva (iš kurio buvo nušautas) dviejų metru atstume ir 20 metru; paaiškėjo visas žmogžudystės darbas. Byla perduota tardytojui.

NUKAUTI PLĖŠIKAI

KAUNE, žal. kaine, Žemaičių gatvė 5 Nr. krautuvėn įsiveržė 3 plėšikai. Policijos pastebėta ir suskubta pranešti pro šalį jojusiai gusarų pulko jojai užpultas namas buvo apsuptas iš visų pusių. Plėšikai, užrakinę duris nuo gatvės, puolė namo kieman, bet ir čia radę pastotą kelią ėmė atsišaudyti. Susišaudymo vieton atbėgo vietos šauliai, daugiau policijos ir kareivių. Susišaudymas truko apie porą valandų. Per tą tarpą du plėšikai buvo nukauti, vienas paimtas gyvas. Pas plėšikus rasta po 2 revolverius. Plėšikai senai žinomi ir policijos sekami. Pasilikusiam gyvam plėšikui gręsia karo lauko teismas.

Banditai, pasinaudodami vakaro prieblanda, sumanė apiplėšti Bagevičiaus krautuvę ir Baužia klubą, kas jiems dalinai ir pavyko. Jie suskubo užpulti klube buvusius svečius ir išjų paėmė, ką rado. Beplėšiant sužinojo kriminalė policija ir, pasikvietusi į pagalbą viešąją policiją ir dežuruojančius tam rajone gusarus bandė plėšikus suimti. Tačiau jie pasiduoti nenorėjo ir pradėjo atsišaudyti. Iš visų pusių apsupti policijos ir gusarų jie išbėgti iš namų negalėjo. Vienas jų, kuris bandė pro uzpakalines duris pasprukti, ten pat tarpduryje buvo gusarų nudėtas. Kitas, neturėdamas išėjimo, užbėgo į antrą aukštą ir ten visą laiką atsišaudė, kol pagaliau viena kulka ir jį nukovė. Be kita ko, antrasis plėšikas atsišaudydamas iš antro aukšto daužė langus ir giedojo himną, prašydamas nušauti, tuo tarpu atydžiai saugodamos kulkų. Trečias plėšikas suimtas gyvas.

NUŠOVĖ.

KETURVALAKIAI — (Vilkav. apsk.) Gruodžio 10 d. naktį grįždamas iš Kalvarijos, Albertas Taubas, gyv. Navininkų kaim., Keturvalakių valsč., susitiko savo pžįstamą Praną Šlivinską, gyv. tame pat kaime. Šisai pasisiulė Taubą palydėti. Po keliolikos žingsnių Šlivinskas paleido į Taubą du šuvius nuo kurių šisai vietoje krito. Šlivinskas apkratęs kišenius ir paėmęs ką tinkamo radęs perėjo namo.

Keturvalak. policija tuojaus ėmėsi žmogžudystę tyrinėti. Padarius nuov. vko pad. Pulokai pas įtariamą Šlivinską kratą, buvo rasta juodos medžiagos gabalas; liudininkai pripažino matę, kaip Taubas tą medžiagą 10 dieną pirkęs. Pasiremdamas šiais daviniais p. Puloka Šlivinską areštavo. Tuomet areštuotasis prisipažino kaltas.

Taubas, sako, rengęsis į Kanadą; turėjęs prie savęs apie 2,000 litų. Grįždamas iš Kalvarijos, Taubas, buvo užėjęs pas p. V. T. Šlivinsko nužiurėtoją ir tai, Šlivinskas buvo pastebėjęs. Noras pasipelnyti ir pavydo jausmas sugundė nelaimingąjį.

PEŠTYNĖS.

Š. m. gruodžio mėn. 8 d. sav. Razanskio "Berlin" viešbučio salėje įvyko Šiaulių gaisrininkų komandos metinės šventės paminėjimas. Besilinskminant tarpusavy kilo kivirčiai, iš ko net susipešė. Vienam gaisrininkui, Abr. Desiatninkui kitas jų tarpe dalyvis Judelis Starkas su gaisrine šalma (kepure) perskėlė galvą. Del ko kilo peštynės, sunku išspręsti, nes buvo gerokai įsikaušę. Vadybai reikėtų labiau kreipti dėmėsį, kad panašių mušeikų į organizacijos tarpą nepriiminėti kas žemina gaisrininkų vardą.

KLEBONAS LAIKRAŠČIŲ AGENTAS

VIEKŠNIAI. (Mažeikių ap. Viekšnių kapelionas kun. G. kalėdodamas raginо žmonės, kad įteiktų jam 6 ar 3 litus, tai jis užprenumeruosiąs "Žemaičio prietelį". Bet jo "malonę" retai kas tepriėmė, O vieną šventadienį paskelbė iš ambono, kad po Naujų Metų nieks neužsiprenumeruotų bedieviškų laikrščių, nes jie šmeižai bažnyčią ir "dvasiškus tėvus".

Kečkė Kurmis.

TAMSUS KAMPELIS

VIEKŠNIAI. — Nors Viekšnių miestelis yra nemažas, bet švietimas ir kulturos atžvilgiu menkas nors yra progimnazija ir 2 liaudies mokyklos, bet knygyno doro nėra nė vieno. Yra pavasarininkų buvęs anakart viešuoju, o dabar "blogosios knygos" išrinktos, o paliktos "šventosios" ir pavasarininkų naguose, o kitą niekas nebejsteigia. Rodos kulturos burelis žada įsteigti savo, gal galėsim "atgavėti." Laukiame.

Kečkė Kurmis.

MEŠKUIČIŲ ŽMOGŽUDŽIŲ BYLA.

Del kepurės sulaistymo alumi du vaikėzu Danielius ir Bačnys užmušę žvėriškai savo draugą, Apyg. Teismo nubausti pirmasis — 12 metų sunk. darbų kalėjimo, antrasis 5 ir pusei metų.

Be to, teismas nutarė perduoti bylos protokolų ištraukas valst. gynėjui, kad butų patraukti atsakomybėn slaptieji smuklininkai "gyvatinės" ir alaus pardavėjai (Meškuičių ir Prišginių) pas kuriuos žmogžudžiai prisigėrę gyvuliais patapo, ir vietos valdžią del jos neveiklumo, kaip girdėti. Meškučiuose kur nori ir kada nori gaunės.

SENI PALIKIMAI.

KLANGIŲ kaim., Veliuonos v. pas pil. Lažauską yra senos girnos su iškaltais 1542 skaitmenimis, kurie žymi greičiausiai, metus, nes girnų paveldėtojai jau nebeatmena jų senumo.

Tas pats pilietis turi ir seną ragą su žalvarinėmis rinkutėmis ir išpiaustytomis gana seno stiliaus gėlėmis. Metai nežinomi.

Vilniaus arkivyskupas paneigė gudų kalbą. Gudai katalikai įteikė dabartiniam Vilniaus arkivyskupui Jalbžikovskiui memorandumą, kuriame be kita ko reikalauja leisti gudams bažnyčiose vartoti gimtąją kalbą, tačiau Jalbžikovskis gudų memorandumą atidėjęs vyskupų suvažiavime svarstyt. Šis Jalbžikovskio žygis gudų katalikų tarpe sukėlė didžiausio pasipiktinimo.

NELEISTINI ŽYGIAI.

Nesenai "Š. N." rašė, kad buv. ministeris kun. Krupavičius atidavė Gegužių dvarą Labanausko "apiekunui" kun. Lapiui, o šis vertelgai Pociui. Nun gi teko patirti, kad kun. Lapis, draug su Pociu gautą dvarą pardavinėja. Į anksčiau paskelbtą musų žinutę, kad Krupavičius nuskiraudė vietos bežemius ir savanorius, neduodamas jiems žemės, pavedė ją kun. Lapiui kuris sauvališkai iš to daro bizni. Į tai kun. Lapis nutylėjo, reiškia viskas tiesa, bet to dar negana! Dabar girdėti, kad kun. Lapis su Pociu tą dvarą kokiu tai budu žadą parduoti, kad sugriebus sau į kišenę pinigus. Kam tas priklauso, turėtų apie šį "šmugelį" susidomėti, kad nors dienos metu nedavus skriaust valstybės ir biednuomenės.

LIGOS.

VIRBALIS. Paskutiniu laiku iVrbalyje pasirodė užkrečiamos ligos — karštligė ir žarnų uždegimas. Keletą jaunų žmonių jau paguldė į kapus, ir keletas da tebeserga. Policija įsakė negerti nevirinto vandens ir šulinius laikyti uždarytus bet musų žmonės mažai tokiu įsakymų paiso.

Petras Cvirka

Vienas Sapnas

(Pabaiga)

— Čia kaukuolė nutilo. Per jos tamsias akių duobes kaž kas sužaibavo iš kurių išsirito kelios kruvinos ašaros ir nupuolė žemyn, bet tuojau jos nasrai prasiskėtė ir vėl vienodai pradėjo:

"Laimėti nelaimėjau. Aš likau gyvas ir iš tolimos leduotos Rusijos skubinau namo. Skubinau į Prancuziją.

Aš keikiu save, nes tada po mano karžygiškais rubais slėpėsi visai kita dvasia. Kada Bonopartė dejavo pralaimėjęs, — to pat prancuzo širdy virė džiaugsmas, kad jis vėl grįžta viską numarinęs ir tolimu ilgėsiu bei nauju užsidegimu sveikinau tolimus pietų skliautus. O kada vieną vakarą apleistam dvare rengiausi gulti, — per apsnigtus laukus slinko tamsi šmėkla, kurią aš jaučiau, bet nemačiau.

— Tada, tada kada aš sapnavau mylimą Džiuliutę ir kerštavau jos antram meilužiui leitenantui, — jis prislinkęs užsmaugė mane ir auštančio karžygio lavoną per seno dvaro langą paleido į baltas pusnis.

Vienintelis keršintojas užsmaugė mane. Jis matė mane grižtant laimingą ir tos laimės trokšdamas išalkusia konkureton širdžia degdamas mane užsmaugė. Mano armijos leitenantas taip padarė.

Kada nuo mano pečių nusinėrė karžygio rubai ir aukso medaliai, kada nusmuko nuo kaulų mano žmogiškos išvaizdos liekanos ir jusų šiaurės varnos išlesė akis, — čia pat spardė visi naujo nusistatymo žmonės seno Napoleono generolo galvą."

— Kaukolės spalva persimainė. Už jos eilės tuščiu dantų pasigirdo krunkštimas. Kada ji vėl sudrebėjo,— atsivėrė barškantieji nasrai: —

"Ant mano rankų buvo užmautas aukso žiedas paveldėtas iš Džiuletos. Vienintėlis mano noras buvo iteikti jai ją ji atgal ir juo viską pasakyti, bet ilga metų virtinė viską užmigdė.

Tai buvo lygiai prieš šimtą metų...

Manęs pagailėjo žmonės ir aš radau vietą jų miegamuose, bet tuojau mano kaukuolės ir tos duobės iširs. Mes visi draugai, nors tas skirtų ir šimtus metų".

—Ji sudrebėjo, sukrutėjo ir paskutiniai tarė, kada už langų blanko rytai. — "Tai tau mano pasaka... Paskutinė mano pasaka, kuria aš pasakiau dar atminimų genamas ir jeigu tu taip vakar nebutum prašęs, aš nebučiau nei trukdęs tau miego. Tik vienintėlis mano noras: — nuvežkit mano seną galva Džiuletos ainiam, bet jau muzėjams, kad ja visi vartytu,— jokiu budu nenoriu ir tada aš prabilčiau visai Prancuzijai savo sauso skeleto-kaukolės nasrais.

Tai paskutinis mano noras ir paskutinė mano pasaka".

— Kada aš nabudau, mane išpylė šaltas prakaits. Bet anaiptol, brolau, aš niekad nei su moksliniais tyrinėjimais nepripažinčiau ta sapną už realų nuotyki. Anaip tol, brolau!

Nepainiok jį, drauge, kam nors su nebutybėms. Tai pasenusio studento proto kliedėjimas. Bet vis tik aš norėčiau kad ir sapno savo norą išpildyti, — padovanok man tą išdžiuvusį generolą— meilioms akims paprašė nihilistas.

— Tokiam svečiu, tai maža dovana.

Aš suvyniojau kaukuolę ir įdaviau savo studentui, kuris ją greitai namo išsivežė ir žadėjo grįžti.

Netikiu sapnais, — nei šiuo pasakojimu nebučiau tikėjęs, jei mano kišenėj nebutų buvęs aukso žiedas, rastas drauge su kaukuole slėny, apie kurį studentui visai nieko neužsiminiau.

— Bet aš manau, kad jo neigimai butų išnykę jei prie jo tikro pasakojimo bučiau parodęs ir tą žiedą, kuris priklausė kaukuolės Džiulytei.

Aš abejojau. Many kilo visokių-galų protavimų... Norėjau patenkinti seno generolo-kaukuolės norą — surasti Džiuletos įpedinius.

Bet vis tik geriau padariau padovanojęs negastaujančiam žmogui — mano studentui.

O jeigu butų man išmetinėjusi naktimis?... Mane išbėrė šalto prakito lašai. Aš drebėjau.

Rankoj laikiau aukso žiedą... Džiuletos dovaną... Tai paskutinis sapnas, apie kurį jokiu budu nebučiau sutikęs pasakyti Jievutei, kuri dabar sėdi toje vietoje, kurioj aną naktį kalbėjo tamsiomis tuščiomis akių duobėmis kaukolė.

Aguonos Grudas.

Juodojo Internacionalo Smurtas Lietuvoje.

LENKŲ KALBA MOKYKLOS

Smurtinikai dar prieš smurtą pradėjo pulti valdžią, kam ji leidžianti steigti lenkiškas mokyklas. Į atsišaukimą smurto dienoje taipgi įrašė, kad valdžia veda lenkizmą per mokyklas ir tt.

Tokie tvitinimai dižiausis absurdas.

Pirmiausia šituo reikalu tegul kalba Respublikos konstitucija ir įstatymai.

Lietuvos valstybės konstitucija, kuri buvo vardan Dievo visagalio priimta steigiamojo seimo klerikalų daugumos (iš 112 atstovų klerikalų buvo 59) mažumų reikalais sako:

§73. Tautinės piliečių mažumos, kurios sudaro žymią piliečių dalį, turi teisės įstatymų ribose autonomingai tvarkyti savo tautinės kulturos reikalus —liaudies švietimą, labdarybę, savitarpinę pagalba. ir šiems reikalams vesti įstatyme nurodyta tvarka renka atstovaujamus organus.

§74. Minėtos 73 paragraf. tautinės mažumos turi teisės, eidamos tam tikrais įstatymais, apkrauti savo narius mokesniais tautinės kulturos reikalams ir naudojasi **teisinga** dalimi sumų, kurios velstybės ir savivaldybių yra skiriamos švietimo ir labdarybės reikalamas jei šių reikalų netenkina bendros Valstybės ir Savivaldybės įstaigos.

§79. Mokyklas steigia valstybė, savivaldybės, visuomenės organizacijos ir atskiri asmens. Visos mokyklos yra valstybės priežiuroje įstatymų nurodytose ribose.

Dabar pažiurėkime, ką sako "mokyklų įstatymas", kurį taipgi priėmė toji pat klerikalų dauguma keliais mėnesiais vėliau po konstitucijos priėmimo:

§1. Visos pradžios mokyklos yar švietimo ministerijos žinioje..

§2. Pradžios mokyklas steigia ir laiko Švietimo ministerija, savivaldybės, visuomenės bei tikybinės organizacijos ir atskiri Lietuvos piliečiai.

§11. Tose mokyklose, kuriose mokoma ne lietuvių kalba, lietuvių kalba dėstoma atskiru dalyku antrame, trečiame ir ketvirtame skyriuje; jai skiriama nemažiau kaip po vieną pamoką kasdien."

§47. Visuomenės bei religinių organiazcijų ir atskirų Lietuvos piliečių laikomų mokyklų, kurios yra įsteigtos arba Steigiamos švietimo ministerijos patvirtinu mokyklu steigimo planu, gauna iš švietimo ministerijos mokytojams algas.

Tap kalba konstitucija. kurią klerikalai priėmė vardan Dievo Visagalio ir paskelbė piliečiams kaipo Respublikos nesugriaunamą pamatą, taip kalba specialiai mokyklų įstatymas.

Pasakykite ponai smurtininkų draugai jeigu ateina Lietuvos piliečiai kalbą lenkiškai ir sako valdžiai (ne prašo, nes konstitucija leidžia), kad mes įsteigėme ten ir ten mokyklą, kuri prisilaikys visų švietimų srity įstatymų ir įsakymų ir prašome duoti mokytojams algas. Pasakykite ponai smurtininkai, kuri valdžia, kuri gerbia įstatymus ir konstituciją, pasakys neleidžiam. Ponai smurtininkai, kur jųs buvot, kuomet valdžia klerikalų leido steigti lenkiškas mokyklas, netik pradžios, kaip dabar, bet vidurines, aukštesnes, gimnazijas. Netik lenkiškas klerikalų valdžia leido steigti mokyklas, ji leido žydams, vokiečiams, vokiečiams jezuitams Pažiurėkit Kaune, Ukmergėje, Panevėžyje, lenkiškas mokyklas kas leido steigti. Vien Kaune lenkiškų mokyklų yra keletas desėtkų.

Pažiurėkite, ponai smurtininkų agentai, kiek yra Lietvoje vienuolynų ir juose mokyklų. Juk tur but neginčysite, kad dauguma ir didelė dauguma vienuolių yra ne lietuviai, bet lenkės, lenkai, vokietės, vokiečiai ir tt. Jie laiko mokyklas ir jose mokina ne lenkiškai kalbančius, bet lietuvius ir lietuviškai kalbančius vaikus lenkystės vokietystės ir tt. Valdžios mokyklose lenkų kalba mokyklų inspektoriai kontroliuoja visą mokyklą, tuo tarpu vienuolių, ypač jezuitų, mokyklose mokymas eina beveik be kontrolės.

Pasakykite ponai smurtininkų šalininkai, kur buvote, kuomet buvo svarstomas mokyklų įstatymas Steigiamajame Seime, prieš kurio aukščiau išvardytus paragrafus Valstiečiai Liaudininkai kovojo balvo prieš, sakydami ir motyvuodami, kad jokioms privatinėms mokykloms lėšų iš valstybės iždo negali buti duodama?

Pasakyite, ponai smurtininkų agentai, klerikalai kur jųs ir kodel nerašote ir tylite, kuomet Seimo kirks. dem. su tautininkais įnešė pasiulymą **pridėti daugiau 900.000 litų toms pat privačioms lenkiškoms, žydiškoms, jiezuitškoms mokykloms, negu kad Valst. Liau. ir Soc. dem. valdžia buvo paskyrusi ir kad tas pasiulymas dabartinių smurtininkų kartu su lenkais ir kitomis mažumomis buvo nubalsuotas ir priimtas.**

Taigi ir lenkiškų mokyklų steigimas nebuvo priežastimi smurto.

Tos priežastys visiems aiškios. Kuomet pp. Smurtininkai ir jų agentai nori jas paslėpti dar kartą iškeliame jas aikštėn ir pasakome.

Štai jos:

Pirmiausiai ateitininkai. Prie klerikalų valdžios jie buvo peniami valstybės iždo lėšomis. Jie buvo skirtingoj, išimtinoj padėty. Jiem valstybės lėšomis buvo steigiami ir išlaikomi bendrabučiai. Beveik tik jiems, bent 90% visų studentų, buvo duodamos stipendijos eiti aukštąji moksla. Beveik tik jiems buvo duodamos geros vietos, net departamento direktorių.

Prie naujos, demokratinės valdžios visi studentai tapo sulyginti ir ateitininkai neteko privilegijų.

Be to ateitininkai buvo pradėję statyti savo namus Kaune, Laisvės alėja Nr. 5 kun. Krupavičiaus neteisėtu keliu buvo jiems davęs valstybinio miško ir net pinigų. Prie demokratinės valdžios Valstybės kontrolė pareikalavo, kad ir Krupavičius ar ateitininkai grąžintų iždan neteisėtai paimtus pinigus.

Tad nestebėtina, kad ateitininkai pradėjo "kovoti" su valdžia neva del lenkiškų mokyklų. Jų demonstracijos buvo tuo interesu ir daugiau nieko.

Toliau darbo federacija, kaip ją darbininkai vadina darbo fe. Prie klerikalų valdžios ji neblogai veikė, kuomet gaudavo taipgi iš valstybės iždo lėšų, kuomet gaudavo valstybės miško, kurį parduodavo, kuomet valstybės įmonių darbininkai ir tarnautojai turėdavo prie jos priklausyti, kitaip likdavo prašalinti.

Prie demokratinės valdžios tas viskas atpuolė ir mes matome Darbo fe tuojau subyrėjo. Narių nebeliko, vien tik jačeikos ir 5 seimo atstovai, taip vadinami Friburgo daktarai.

Toliau Ukininkų Sąjunga. Ji savo veikimą statė ant ekonominių pamatų sudarydama konkurencija žemės ukio draugijai. Savo politiniam veikimui lėšas gaudvo taipgi iš Valstybės iždo pašalpų ir paskolų pavydale.

Prie demokratinės valdžios visos politnės partijos buvo sulygintos. Netik kad toliau Ukinikų Sąjunga nebegavo lėšu, priešingai turėjo grąžinti valstybės iždui skolas.

Taip dalykams esant ji pradėjo silpnėti skyriai mažėti ir jau visai buvo atsigulusi ant šonų.

Toliau įvairių įvairiausių taip vadinamų katalikiškos organizacijos, moterų katalikių draugija, pavasarininkai, tretininkai, ir visi šventieji. Juk tos visos draugijos yra gavusios iš valstybės iždo desėtkais ir šimtais tukstančių ir nelegaliai. Prie demokratinės valdžios daugma jų turėjo gražinti nelegaliai gautus pinigus.

Toliau klerikalų buvę dideli ponai, ministeriai, Bistras, Krupavičius, Petrulis, aukšti valdininkai Liutkus, Rudas, Račys, Norkaitis ir kiti. Jiems visems buvo iškeltos kriminalinio pobudžio bylos ir neužilgo turėjo buti įteikti apkaltinamieji aktais, vėliau teismas kurs be abejonės, butų visiems jiems ir dar kitiems atidaręs kalėjimo duris.

Toliau dvasiškija, ypatingai katalikų kunigai, prie klerikalų valdžios jie buvo labai gerai, perdaug gerai aprupinti, kuomet krašte bedarbė, kuomet inteligentai negauna tinkamą vietų ir uždarbio pragyvenimui kunigai ima keleriopas algas. Kiekvienas jų turi žemės ir nemažai; gauna kalėdas, atlyginima už krikštus, šliubus, mišias ir tt. Beto klerikalų valdžia gerokai prie viso to pridedavo pinigų iš Valstybės iždo algu pavydale. O kur dar valdiškos vietos, ministeriai, bankininkai, redaktoriai ir tt.

Prie demokratinės valdžios buvo nusistatyta kad kunigai į bažnyčias grįžtų. Algų nereikia, nes imti po kelias algas nepadoru, kuomet kitiems prisieina badauti.

Užmigdyk mane

Vai burvinga naktužėlė,
Vai tu sapnų motinėle,
Užmigdyk mane.
Dainužėlę uždainuoki,
Saldžoims lupoms pabučiuoki,
Užmigdyk mane.
Rupioms rankoms glamonėkį,
Storu balsu prakalbėki,
Užmigdyk mane.
Pasaką man pasakyki,
Apie praeitį primyki,
Užmigdyk mane.
Švelnios rasos duok man gerti,
Nes noriu ką nors sutverti,
Užmigdyk mane.
Rožių kvapsniui liepk pust vėjui;
Atverk duris tam geradėjui
Užmigdyk mane.
Gyvybės lytus telyja,
Jo trokšta visa žmonija,
Užmigdyk mane.
Esu vargų nukankytas,
Kiltų geismų užtroškytas,
Užmigdyk mane.

Pranas Pakuršietis.

P. Cvirka

UŽ TAVŲJŲ AKIŲ ŽVILGSNĮ....

(Skiriu Tai karalaitei, kuri pirmoji mano sielon atneš it šventyklon rausvų lupų muziką ir pamylės mane... mane širdies našlaitį).

Karalaite, aš tavęs nepažistu!
Aš nežinau dar savo sielos kančių,
Nes tavo žinsgniai taip lėti ir tykus,
Kaip ramaus loto žiedo sapnas,
Nes tavo akių gelmėj tiek aušančių [saulių,
Kad aš nei suskaityti jų nebegaliu.
Karalaite, aš sielos našlaitis.
Aš verkiu kiekvieną vakarą: —
Ir kai alyvos žydi, ir kai rudens vėjas
It nelaiminguosius lydėdamas klieda
Nes neturiu tavųju rankų ancl lupų,
Bet manoi širdy tylus virpėjimas,
Tylus laukimas... Laukimas ilgą amžį,
Kaip izraelio vaikų laukimas Mesijo,
Iš tos šalies kur saulė teka...
Ir tu ateisi vieną rytą,
Rasos karoliais padabinta
Prie mano vartų-pasaulio mažo
Išeisiu ašei pravira širdžia...
Už tavųjų akių žvilgsnį,
Už tavųju lupų aistringą prisilietima —
Visi amžiai ir dienos praslinks man nepastebėti...
O ateik mylima!
O ateik mylima!

Vertė Liekno Murgas.

Meilė ir Duona.

Kuomet jaunas Gustavas Folkas, miesto advokato pagelbininkas, melsdamas Luizos rankos, padarė ceremonišką pasipiršimą jos tėvui, seno vyriškio pirmas klausimas buvo:

— Kiek tu uždirbi?

— Nedaugiau kaip šimtą kronų į mėnesį bet Luiza —

— Luizą palikime armybėj, — pertraukė Falko busimas uošvis, — tu neuždirbi užtektinai.

— O bet Luiza ir aš mylimes viens kitą labai širdingai! Mudu esava visiškai persitikrinę viens kitu.

— Tas labai gali buti, vienok pavelikit man paklaust jus, ar tie dvylika šimtų į metus yra visos tavo įplaukos?

— Mudviejų pirmas pasimatymas įvyko Lidingo mieste.

— Ar tu užpelnai ką nors daugiau apart valdiškos algos? — tvirtai laikėsi prie savo klausimo Luizos tėvas.

— Nagi, taip, aš manau jog mes turėsime užtektinai. Ir tą sykį, tu žinai, musų savitarpinė prisirišimo meilė —

— Taip, tikrai taip, bet padarykime skaitlinę.

— O, — entuziastiškai tarė jaunikaitis, — aš galiu užtektinai užpelnyti dirbant virš laikinį darbą!

—Kokios ryšies darbą? Ir kaip daug?

— Aš galiu duoti lekcijas francuzų kalboj, ir taipgi versti, ir tuomet gaunu lekcijas korektuoti, ir tt.

— Kiek vertimo? — klausinėjo senylis laikydamas pieštuką rankoj.

— Negaliu tikrai pasakyti, bet šiuomi tarpu verčiu francuzišką knygą, ir gaunu po dešimtį kronų už foliantą.

— Kiek foliantų yra išviso?

— Apie porą tuzinų galima sakyti.

— Labai gerai. Sakysime bus du šimtai ir penkios dešimts kronų. Na, ko daugiaus?

— Ak, aš nežinau; tas nėra visai užtikrinta.

—Ką, tu nesi užtikrintas ir žadi vesti? Atrodo, kad turi keistą supratimą apie vedusių gyvenimą, jaunoli! Ar tu persistatai, jog galės but vaikų, ir kad tu turėsi juos pavalgydinti, aprėdyti ir užaugint?

— Bet, — protestavo Folkas— vaikai gal ir neatsiras taip greit. O mudu taip širdingai mylimes, kad —

— Kad atėjimas vaikų galės but išpranašautas gana saugiai, be jokio pavojaus. — Paskui sušvelnėjęs Luizos tėvas tęsė toliau:

— Aš manau, judu esate atsidavę apsivedimui ir neabejoju, jogei tikrai mylite viens kitą. Tokiu budu, atrodo, jog turėsiu suteikti jums savo pavelijimą, pagaliaus. Tiktai gerai suvartok laiką, per kurį busi sužieduotas su Luiza, bandant padidinti savo įplaukas.

Jaunas Folkas paraudo iš džiausgmo girdėdamas pareiškiant tokį užtikrinimą, ir pertikrinamai pabučiavo busimo uošvio ranką. Šventas dangau, kaip laimingas jis buvo ir — Luiza taipgi! Kaip išdidžiai jautėsi tą laiką, kada išėjo pasivaikščioti rankomis susikabinę, ir kaip visi patėmijo skaisčią palaimą sužieduotos poros!

Vakare jis atėjo jos pamatyit, ir atsinešė rankraščius, kuriuos apsiėmė iškorektuoti. Tas padarė gerą įspudį ant tėvo, ir darbštus jaunikaitis užsipelnė bučkio nuo savo sužieduotinės. Bet vieną vakarą jie nuėjo į teatrą del atmainos, o sugrįžtant atvažiavo karietoj, to vakaro pasilinksminimo išlaidos susidėjo iki dešimties kronų. Paskui keliatą kitų vakarų, vietoj duoti lekcijas, jis atėjo į jaunos panos namus, kad ją išvadinus pasivaikščioti.

Kada paskirta vestuvėms diena artinosi, jie turėjo pagalvoti apie nusipirkimą neišvengtinų rakandų del išmembliavimo gyvenimui namo. Jie nusipirko dvi puikias lovas padarytas iš tikro valakiško lazdynų medžio su storomis sprenžinų madrasomis ir minkštomis vatinėmis kaldromis. Luizai reikia mėlynos kaldros, nes jos plaukai buvo šviesųs. Jie, žinoma, aplankė namų membliuotojus, kurie išsirinko lempą su raudonu dangčiu, dailią porcelinę Veneros stovylą, visą eilę statomų ant stalo indų su peiliais ir šakutėmis. Išsirinkimui virtuvės sudyną pasinaudojo mamos patarimu ir pagelba. Tai buvo užimtas laikas advokato pagelbininkui — besiskubinant apie suradimą gyvenimui namo, prižiurint vežimų darbininkus kad priėmus visus rakandus ir išrašant čekius, ir kodel ne?

(Bus daugiau)

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass. by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

K. J. PAULAUSKAS, Editor K. SIDABRAS, Business Manager

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi buti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas saitosi nuo dienos užsirašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) $2.00. Kanadoje ir kitur — $3.00. Pinigus geriausia siusti Pašto Money Orderius, adresuojant:

"Sandara", 327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1897.

Redakcijos straipsniai.

PROTESTAI IR JŲ REIKŠMĖ

Smurtininkams nuvertus konstitucijinę Lietuvos valdžią, pažangieji Amerikos lietuviai pradėjo reikšti savo protestus. Laikraščiai taipgi pasmerkė tą smurtą bet ne visi. Klerikalinė spauda, kuri visuomet žiuri į tamsą, kuriai Roma didžiausiu simboliu, o tautos reikalai ir piliečių laisvė antraeiliu dalyku, tą smurtą užgyrė ir džiaugiasi, kad Lietuvos žmonės neteko laisvės ir su nagaika bus priversti klausyti Romos politikos, kurią smurtininkai su kunigų pagelba vykdys.

Kadangi dar oficialių aiškių žinių negavome, tai kai kurie ir pažangesni laikraščiai dar svyruoja ir ragina savo skatytojus susilaikyti nuo smurtininkų pasmerkimo. Tokis tų laikraščių nusistatymas nėra sveikas. Jie net draudžia visuomenę ir aukas duoti kovai prieš smurtininkus.

Sandaros Centro Valdyba ir "Sandara" iš pirmų dienų stojo prieš smurtą ir stovės. Sandariečiai stojo prieš todel, kad jiems rupi Lietuva, rupi jos demokratinė laisvė, taipgi rupi, kad butų apsaugotos piliečių teisės.

Turime nepamiršti, kad Sandara visuomet stovėjo darbo žmonių reikalų sargyboje ir stovės. Sandara mato, kad smurtininkai kaip tik uždavė didelį smugį Lietuvai pavergė jos piliečius, atimdami laisvę ir sutrempdami jų teises. Tai argi galima prieš tokių gaivalų žygius ir darbus tylėti? Aišku, kad ne! Sandariečiai mato, kad smetoninis fašistinis gaivalas taiko peilį į Lietuvos demokratinės laisvės krutinę, partaigi ir kviečia Amerikis lietuvius stoti į kovą, su protestais, su aukomis, kuomi kas išgali.

Lietuvos karžygiai savo gyvastis aukavo, mes dėjome savas aukas ir darbus, kad Lietuva butų laisva demokratiška valstybė, partaigi šiandieną turime ginti tą, ką iškovojome. Turime pasmerkti smurtininkus, nes jiems ne vieta viešpatauti Lietuvoje.

PABALTIJOS VALSTYBĖS TOLSTA NUO LIETUVOS

Lietuvai sudarius draugingumo sutartį su Rusija, buvo viltis kad ją paseks kitos Pabaltijos valstybės ir susidarys didelė pajėga, kuri užkirs lenkų gruobiškumui kelią. Bet kada smurtininkai Lietuvoje sulošė judošiaus rolę, šiandieną Pabaltijos valstybėse politika keičias ir Lietuva liekasi be draugų.

Ateina žinios, kad Latvija, Estonija ir Finlandija pakrypo Rusijos link ir griežtai nusistatė prieš Lenkiją. Tos valstybės rengiasi sudaryti tvirtus draugingumo ryšius su Rusija. Kadangi Lietuvos smurtininkai pasmerkė buvusios valdžios politika, pasmerkė jos sudarytą sutartį su Rusija, vadydami Lietuvos pardavimu bolševikams, tai savaimi aišku, kad šiandieną Lietuva liekasi be draugų.

Lenkija tuomi džiaugiasi. Pilsudskis jau drąsiai pradeda kalbėti, kad nieko nelaukus sudaryti uniją su Lietuva ir ant abiejų valstybių sosto užsodyti lenkiško kraujo karalių. Pasak Pilsudskio, Lietuva budama unijoj su lenkais, galėsianti turėti pilną autonomiją, bet tuo pačiu laiku lenkai naudosis Lietuvos geležinkeliais, Klaipėda.

Lietuvos smetoniniai smurtininkai nujaučia, kad prieš tokius jų judosiškus šalei žygius galės kilti liaudies prisipriešinimas, pertaigi sulyg pranešimų, jie pasikvietė iš Italijos Mussolinio delegaciją, kuri atvažiavus į Kauną mokys Smetoną kaip reikia diktatoriauti ir kaip išlaikyti šalies gyventojus jiems burnas užčiaupus.

Daroma grabas Lietuvos nepriklausomybei. Kalami nauji vergijos pančiai išsiliuosavusiems lietuviams. Klerikalams prisilaikant Romos politikos, Lietuva vedama į Lenkijos bučių.

Klerikalai, atlikdami tokiu judosiškus darbus skelbia, buk Lietuvos liaudis esanti rami, ji nereiškianti pasipriešinimų prieš smurtininkus. Bet turime nepamiršti kad Lietuvos liaudis tokių klerikalų žygių nežino. Laikraščiai cenzuros uždaryti, niekas negali tarti viešą žodį, kas gi kaimiečiams gali pranešti, kad jie vedami į vergiją.

Apžvalga.

FAŠISTŲ SU LENKAIS SLAPTA SUTARTIS

"Vilniaus Aidas" iš Gruodžio 14 dienos įdėjo Nowaczynskio "paskaitos" satrauką. Tai to Novačinskio, kuris krikdemams veišpataujant prieš rinkimus slaptai atvažiavo Kaunan. Dabar iš jo paskaitos paaiškėjo (nes Nov. įvardijo), jog jį kvietė prie susitarimų Purickis, Voldemaras ir Smetona, vadinasi, tie smurtininkai, kurie nuvertė konstitucinę demokratinę Griniaus Sleževičiaus valdžią o įsisodino patys save. Jie (Voldemaras, Smetona) pjudė Lietuvos visuomenę, buk valdžia polonizuoja Lietuvą, bet pasirodo, kad tie paukščiai, tautininkai-liberalai sykiu su krikdemais tikrai norėjo susitarti su Varšava (Novačinskis savo paskaitoje pasakęs, kad jam pavykę tai padarytį nes kiek vėliau jau įvyko Kopenhagoje ir Luganoje derybos). Dabar patys save įsisodinę tikrai jau galės susitarti su Varšava ir dar paliktus neišdalintus dvarus "paliokams" atiduoti ir galop Kauną su Varšava sujungti.

Amerikos lietuviai (ir sykiu Lietuvos patriotai) budėkime, nes ponpalaikiai paėmę smurto keliu valdžią nuves Lietuvą į Varšavą!

LIETUVOS LIAUDIS PRIEŠ SMURTININKUS

Lietuvos smurtininkai skelbia, jog visa šalis prielankiai sutikusi jų smurtą Bet faktiškai yra kas kita Kada fašistukai Kaune sukėlė triukšmą tai visoje šalyje buvo didžiausis pasipiktinimas ir klerikalų pasmerkimas. "Lietuvos Žinios" iš gruodžio 5 d. štai ką rašo:

"5. XII. Mažeikiuosna "garsus strielčius" kun. Dagilis buvo nusivežęs "vietos katalikiškų organizacijų" protesto rezoliuciją prieš vyriausybę, bet gyventojai jam kalbėti nedavė ir liepė vežtis rezoliuciją, iš kur atsivežęs ją.

8. XII. kitas kademu Seimo narys p. Dogelis buvo tokią rezoliuciją nuvežęs Zarasuosna, kur taipgi nepasisekė pravesti: pradėjus davinėti paklausimus apie p. Petrulį kun. Krupavičių, Ruda, ir k. studentėlis pabėgo."

Jeigu jau Lietuvos žmonės pasipiktinę mėgintų sukelti smurtu, tai nėra klausimo, kad jie pasipiktinę atliktu smurtu. Kadangi pažangieji laikraščiai uždaryti, tai jie neturi kur pareikšti savus protestus, o užsienyje savo draugams pasiskųsti irgi negali, nes cenzura jų skundų neišleidžia. Ant vietos rengti protesto mitingus negalima, nes karo stovis to neleidžia. O atmra vertus, jeigu jie pradėtų protestuoti, tai tuoj butų fašistų užpulti, jų trobos sudegintos ir patys kalėjiman sukišti. Pagalios, jeigu Lietuvos liaudis smurtininkų žygius užgiria, tai kodel Smetoninė-fašistų valdžia užsmaugė visus pažangius laikraščius, juk laikraštis prieš visuomenės nusistatymą nieko padaryti negali. Kada liaudis prieš smurtininkus nusistačiusi, aiškinti, kad ta liaudis jiems pritaria, tai yra bjauri melagystė.

FAŠISTAI POŽEMINĖ LIETUVOS KARIUMENĘ

Sukilimo ir smurto momentu fašistai šaukė, kad jie tą daro gelbėdami Lietuvą nuo raudonojo pavojaus, nuo bolševikų užvaldymo. Girdi Kalėdų dienoje, Kaune butų buvęs bolševikų suvažiavimas ir butų valdžią nuvertę. Į suvažiavimą butų suvažiavę apie 5,000 bolševikų. Gi visoje Lietuvoje yra apie 10.000 bolševikų.

Fašistai leisdami tokiu gandus pažemino Lietuvos kariumenę. Jie ją pastatė tiek mažai reiškiančią, ir ji negalės suvaldyti 5,000 beginklių žmonių!

Dabar, kada smurtas atsiektas, Voldemaras spaudoje pareiškė: **"proletarų diktatura Lietuvoje negalima, — tik sapnas."** Šis p. Voldemaras posakis parodo, kad jie smurtą darė ne Lietuvai pavojų matydami bet su tikslu apsivainikuoti aukšų valdininku titlais, prie ko teisingu keliu liaudis jų neprileido.

NERIMTAS "DIRVOS" IŠSIŠOKIMAS.

"Dirva" N. 1, daro labai nerimtą išsišokimą ir priekaištą Sandaros Centro valdybai. Ji pasmerkia Sandaros Centro valdybai kam ji pareiškė savo protestą prieš Lietuvos fašistus, sutrempusius konstituciją ir nuvertusius šalies gyventojų išrinktą valdžią Taipgi ji daro užmetimą kam Sandariečiai prašaukų, kovai prieš smurtininkus. Girdi: "nejaugi su tomis aukomis Sandaros Centro Valdyba eis lietuvius žudyti."

Kad Sandariečiai neturi tikslo lietuvius žudyti, tą tą žino plati lietuvių visuomenė tik stebėtina, kodėl "Dirva" nuduoda nežinant ir tokį keistą klausimą stato? Sandariečiai mato reikalą kovoti prieš smurtininkus ir kovos. Kovos vedimui, reikia prakalbų ir spaudos, čia darosi išlaidas, kurias padengti reikia paramos. Pasak "Dirvos", tai nieko nereikia. Kovosime prieš smurtinikus, tai pražudysime Lietuvą. Geriaus tylėkime ir lai smurtinikai veda ją į prapultį! Smetona parodė dideles kumštis, pulkim ant keliu ir lenkim prieš jį sprandus. Tai tokis "Dirvos" patarimas. Bet sandariečiai smerkė ir smerks visokius smurtininkus.

DĖL KO REZIGNAVO BUVUSI VYRIAUSYBĖ

Kai kuriem neaišku, kodel taip skubiai rezignavo buvusi vyriausybė savo vietą užleisdama be jokio pasipriešinimo smurtininkams. "Lietuvos Žinios", iš gruodžio 21 d. savo straipsnyje, kurio veik pusė cenzuros išbraukta, tarp kito ko sako:

"Dabar, kaip Lietuvos demokratija, taip ir patys perversmo šalinikai laukia ką mes pasakysime Mes gi kviesime kraštą daugiau negu kada nors palaikyt tvarką ir ramybę. Ne ta yra tikroji motina, kuri sutinka kad kudikis butų pusiau perskrostas, bet ta, kuri sutinka kudiki verčiau kitai perleisti, bet tik jis gyvas liktų. Taip reikia įvertint ir buv. Prezidento gerb D-ro K. Griniaus atsisakymą ir skubotą naujos vyriausybės patvirtinimą

Naują vyriausybę sudariusios partijos, rodos, turėjo šimtus kelių pravesti savo linija ieiti į valdžia arba ja visai sau pasiimti. — be tokio Konstiucitjos paniekinimo ir valstybės likimo ant kortos pastatymo.

Mes visokį perversmą kuogriežčiausiai pasmerkiame, nes visoks smurtas yra kelias į anarchiją".

Šis pareiškimas aiškiai vaizduoja, kad smurtininkai buvo pasirengę žut butinai atsiekti savo smurtikslą, nepaisydami kas atsitiks su Lietuva. Kada jį tokiu keliu įsibriovė valdžion, tai savaimi aišku kad jais pasitikėti negalime ir jie nieko gero Lietuvai nevelina. Kaipo prieš tokius turime kovoti turime juos smerkti, kad ko veikiausiai jie iš valdžios pasitrauktų.

VAL. LIAUDININKAI LAIKOSI SUTARTINAI

Klerikalai leido gandus buk ir Valstiečių Liaudininkų partijoj būs skilimas. Bet tos partijos Centro Komiteto sekretorius p. J. Strimaitis, partijos vardu užginčina pareikšdamas:

"Leidžiami gandai, kad Liet. Valstiečių Liaudininkų Sąjungoje yra įvykę skilimas. Esu įgaliota pranešti, kad Liet. Valstiečių Liaudininkų Sąjungoje nėra jokio skilimo Po šių dienų įvykių Liet Valst. Liaudininkų Sąjungoje kaip tik pasireiškė dideliausis solidarumas kaip Seimo Frakcijos taip Centro Komiteto narių tarpe, ir visoje organizacijoje jaučiama didesnės vienybės ir jėgų subūrimo upas.

Žinoma, kaip kam reikalinga šiandien skleisti toki gandai arba isilaužti į musų organizaciją, bet tokis jų darbas yra veltui

Prašytume musų žmonių kad jie, kur nepasiekė šis pranešimas, išaiškintų žmonėms žodžiu kad gandai apie L.V. L. S-gos skilimą yra nieko daugiau kaip blogos valios prasimanymas."

Iš šio pareiškimo matom kad musų draugai netik nesiskaldo, bet dar labiau laikosi vienybės kovai prieš demokratijos priešus. Tad ir Amerikos lietuviai privalo tapti pažangių partijų nariai ir bendromis spėkomis vesti kovą.

SMETONOS PRIESAIKA

Kauno klerikalų "Rytas" apie Smetonos priesaiką praneša sekančiai:

"Kada su mitra ant galvos ir šv. Evangelija rankoje Eksc. Kauno Metropolitas arkivysk. Skvireckas prisiartino prie tribunos Valstybės Vado piresaiką priimti ir kada p. A. Smetona suisjaudinusiu balsu ištarė — "Aš, Antanas Smetona, Visagalio Dievo vardu, Švenčiausioje Trejybėje Vieno, prisiekiu saugoti Lietuvą ir buti visems teisingas", kad Jis, padaręs sau ant krutinės didelį Kryžiaus ženklą pabučiavo šv. Evangelija ir Kryžių, — kada vėl sugaudė griausmingi "valio", — daugelio Seimo atstovų ir publikos akys papluko ašaromis, nes kiekvienas pajuto, kad priesaika Visagalio Dievo vardu — tai nėra pasižadėjimo komedija ir kad Kryžiaus ženklu pradėjęs savo didžiai atsakomingas ir garbingas pareigas Valstybės Vadas nepasiliks vienas — su juos Aukščiausiojo palaiminimas ir Tautai".

Smetona buvo skaitomas kaipo laisvas vyras, bet iš šios priesaikos matosi, kad jis atsivertė prie dvasios šventos ir liko fašistų ištikimu draugu.

PIRMIAUS TREMTINIS, DABAR DRAUGAS

Klerikalams valdant Lietuvą Voldemaras buvo ištremtas iš Kauno į Varnius. Dabar gavęs ministerio pirmininko vietą liko klerikalų geriausiu draugu "Darbinikas" paduoda štai kokią sceną iš smetoninininkų susirišimo su klerikalais:

"Atst. M. Krupavičiui sveikinant naujai išrinktąjį Prezidentą ir linkėjant Jam Dievo pagalbos, stiprybės, ištvermės ir ištiesus jam ranką— Ministeris Pirmininkas prof. A. Voldemaras juodviejų draugiškai suglaustas rankas suspaudė savąja ranka, lyg simboliškai jungdamas didžiam Tėvynės darbui jų asmenyse tautininkų ir krik. dem. visuomenės, lyg suburdamas tas dvi tautiškasias krašto jėgas viename pasiryžime, kas taip gražiai jau įvyko."

Jeigu Smetona ir Voldemaras spaudžia rankas klerikalams, prieš kuriuos pirmiaus neva "kariavo" tai visai daleistina, kad jie savo nusistatymo neturi ir jeigu tik klerikalai panorės, tai jie paspaus ranką ir Pilsudskiui.

Protesto Rezoliucijos.

LIETUVOS SMURTININKAMS PROTESTO REZOLIUCIJA.

Gruodžio 23 d., 1926 m., Lietuvių Muzikalėje Svetainėje įvyko protesto susirinkimas Philadelphijos Lietuvių Draugijų Tarybos, priešais Lietuvos Smetoninių, klerikalinių fašistų žygius padarytus Gruodžio 17 d., 1926 m.

Protesto rezoliucija sekama:

1. Istorija parodo mums, kad revoliucijos ir smurto budas paimti — užgriebti valdžią į savo rankas, visada yra kenksmingas tautai ir jos demokratijai.

2. Smurtas — etapas priešingas demokratiškiem principam, už ką Lietuva kovojo ilgus šimtmečius.

3. Dabartinis valdžios oficiozas neatatinka didžiumos Lietuvos piliečių nusistatymui. Apgailėstaujame!

4. Paskelbtos žinios per laikraščius, buk buvusioji valdžia yra parsidavėliai išdavikai ir priešai Lietuvos valstybės, yra grynė melagystė ir provokacija!

5. Akyvaizdoje 85 Seimo atstovų dalyvavo tik 40 ir išrinko Smetoninę klerikališkai fašistinę "valdžią" kuri paniekino, sumynė Lietuvos piliečių teises, su kardo ir durtuvų pagelba nuversdama teisėtai Lietuvos piliečių išrinktą valdžia!

Todel, Philadelphijos lietuvių Draugijų Taryba griežtai protestuoja ir smerkia smetoninišką klerikališką fąšistinę valdžią ir jos smurto žygius. P. L. D. Taryba smerkia ir smerks tokias valdžias ir jos autoritetą, kuris mindžioja demokratybės principus ir piliečių teises, kur su ginklo pagelba įvedama savotiška diktatura. P. L. D. Taryba visuomet, visokiais budais eis į pagelbą Lietuvos piliečiams, pasiliuosuoti iš diktatoriškų pančių, kuriuos rengiasi nerti ant kaklo Smetoninė, klerikališka fašistinė valdžia.

Philadelphijos Lietuvių Draugijų Tarybos vardu,

J. K. Urbonas.

REZOLIUCIJA PRIEŠ LIETUVOS FAŠISTUS

Priimta sausio 2 d. D. L. K. Vytauto Dr-tės metiniame susirinkime, Lietuvių svetainėj So. Bostone, Mass.

Gruodžio 17 d. ten įvyko fašistinis sukilimas išžudyti suipratusius darbininkos, panaikinti visas pilietines teises ir uždėti dvarponių ir kunigų viešpatavima Lietuvoje, grąžinti dvarininkam dvarus ir pavergti Lietuvos liaudį dvarininkų kunigų ir Lenkijos imperialistų naudai.

Todel, mes DLK. Vytauto Dr-tės metin. susirinkime griežtai pasmerkėme tokį klerikalų Lietuvos fašistų fašistinį žygį ir pasižadame moralį ir materialį rėmimą. Mes remsime Lietuvos darbininkus ir biednuosius valstiečius, jųjų kovoje prieš dvarininkus, kapitalistus, prieš kunigus ir įvairius išnaudotojus.

Šalin fašistai, Smetona, Voldemaras ir visi kiti jų sėbrai. Šalin kruvinieji klerikalai ir Lenkijos imperijalistų agentai!

Pirm. N. Januška.
Sekr. **Motiejus Kazlauskas**

Pranešimas.

Amerikos Lietuvių Tarybos Konferencija.

Pirma Amerikos Lietuvių Tarybos konferencija įvyks Sausio 16 d., 1927 metais, "Vienybės" svetainėje, 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Visi Taarybos nariai išrinkti 5-to Amerikos Lietuvių Visuotino Seimo ir nariai į Tarybą išrinkti nuo organizacijų yra kviečiami dalyvauti šitoje konferencijoje. Atsibuvusio Seimo užbrėžti plenai visuomeniniais reikalais tilpo spaudoj pirmiau. Busianti Tarybos konferencija turi tinkamai sutvarkyti visus tuos gerus sumanymus ir vykinti juos gyveniman.

Lietuvos valstybinis perversmas sukėlė nemažai įvairaus upo Amerikos lietuvių tarpe. Šito perversmo klausimas, nėra abejotinas, bus pakeltas Tarybos konferencijoje. Amerikos Lietuvių Taryba jau buvo rupinama tarti žodį Lietuvos suirutės klausime, bet kadangi Tarybos konf. įvyksta trumpoji ateityje, tad jos viršininkai numatė reikalą. palikti pačiai konferencijai spręsti.

Butų gerai, kad į Tarybos konferenciją atvyktų iš artimesnių miestų bei valstijų visuomeniniais reikalais užinteresuoti lietuviai veikėjai su savo gerais patarimais. Negalėdami atvykti į konferenciją ir turėdami gerų sumanymų, ar patarimų atsiųskite Tarybos sekretoriui laiške. Taipgi Seimo išrintkas komitetas jaunimo organizavimui malonės duoti raportą Tarybos konferencijai apie savo darbuotę.

D. P. Pilka, Tarybos sek.
373 Broadway, So. Boston, Mass.

VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ SUSIVAŽIAVIMAS.

Gruodžio 6 d. Kaune įvyko valstiečių Liaudininkų kuopų atstovų susivažiavimas, kuriame dalyvavo apie 400 atstovų iš įvairių Lietuvos kampų. Matant toki skaitlingą atstovų burį, galima spresti kad musų draugų organizacija Lietuvoje bujoja.

KAZYS IR DĖDĖ

— Sey, Kazy! Kaip aš matau, tai tu vaike mane pereitą kartą norėjai subamkutyti....

— Kaip tai?

— Nagi tu vaike man sakei, kad Lietuvoje bedievių valdžia neturėjo buti nuversta.

— Aš ir dabr tą patį sakau.

— Tai tu vaike nori kad Lietuva pražutų, jeigu drįsti tokias šnekas pasakoti

— Tai pasakyk man dėde, kodel valdžia turėjo buti nuversta?

— Musų gazieta gavo telegramą kuriame sako, kad jeigu ta valdžia nebutų buvusi nuversta tai bolševikai butų užvaldę Lietuvą.

— O iš kur tu dėde tai žinai?

— Nagi sugauti dokumentai rodo, kad Kalėdų dienoje butų Kaune įvykęs bolševikų suvažiavmas. Jį butų suvažiavę penki tukstančiai ir butų iškėlę raudoną plagę.

— Ar tu dėde manai, kad jie tą galėjo padaryti?

— Šiur! Netik aš manau, bet mes visi tam tikime.

— Tokias pasakas jųs, dėde galite pasakoti tik kudikiams, bet nesuaugusiem žmonėm. Jus tokiomis kalbomis paženinate pačią Lietuvą ir jos kariumenę.

— Kaip tai?

— Nagi jųs pateisindami savo judosišką žygį sakote kad bolševikai butų užvaldę Lietuvą, budami tik penkių tukstančių skaičiuje. Juk jie yra beginkliai, paprasti gyventojai. Gi tuo tarpu, Lietuva turi desėtkus tukstančių, gerai apginkluots kariumenės, kuriai tokis pasipriešinimas nieko nereiškia. Pagalios, juk mes visumet sakome, kad Lietuvos kariumenė yra toki narsi, kuri nesibijojo nei su šimtų tukstančių lenkų kariumene susitikti. Tad jeigu mes drįsime daryti išvedimą, kad kariumenė nieko nereiškė prieš kelis tukstančius civilių žmonių, tai kaip tik pripažystame, kad Lietuvos kariumenė nieko nereiškianti prieš išlaukinius priešus. Bet vienok taip nėra.

— Velug tavo pasakymo, tai ir man pačiam dabar nei šiaip ne taip išeina.

— Taigi matai, dėde kokiomi melagystėmis jus norite įtikrinti žmones.

— Na gerai, Kazy. Tai pasakyk tu man, kodel tas atsitiko?

— Tas dėde atsitiko todel, kad są smurtą panaudojo blogos valios žmonės kuriem rupi ne Lietuva, bet jų pačių garbė ir pasipinigavimas. Jie tą smurtą padarė ne Lietuva gelbėdami, bet tikslu nasigauti valdžion ir prispausta liaudį laikant sau šmugeliauti ir naudotis.

— Bet vaike tas išeis katalikystei ant naudos, kuriai jau buvo pavojus.

— Tame ir dalykas, dėde, kas jus partijos reikalus statote aukščiau valstybės reikalų. Kada jųs tokius žygius darote katalikystės naudai, kuriai jokio pavojaus nebuvo prie buvusios valdžios, tai sykiu jųs statote Lietuvą ant pražuties kranto. Kaip tu taip ir kiti privalo nepamirsti, kad šiandieniniame gyvenime nei katalikystė nei kitos sektos nieko valstybei gero neduoda. Jeigu norime valstybę iškelti iki aukščiausio laipsnio, tai visokios religijos privalo buti padėtos į šali, o privalom susirupinti kulturiniais šalies reikalais.

— Ar tu mislini vaike, kad tie jusų protestai ką gelbės?

— Gelbės ne gelbės, bet mes protestuojam ir protestuosime. Mes savo protestais parodome, kad smurtus pasmerkiame ir einam prieš juos. Taipgi mes parodome, kad gerbiame šalies konstiuciją ir stovime gyventojų reikalų apgynime. Gi jųs, kurie tokius smurtus užgirate, kaip tik pasirodote norinti įgyvendinti vergiją ir žmones privalo kaipo nuo tokių šalytis.

— Tas vaike beveik jau ir yra. Štai musų gazieta paskelbė vajų, nurodėdama gauti dešimt tukstančių narių. Bet vos tik keliatas prisirašė. Kiti vaike iš tolo krato rankas. Vienas žmogus atėjęs į redakciją norėjo sumutši redaktorių kam jis rašo, kad gerai Lietuvoje padaryta. Jei tas žmogus butų kokis bedievis, tai aš nieko nesakyčiau, bet dabar, jis yra geras katalikas.

— Nieko stebėtino dėde. Kiekvienas katalikas privalo protauti ir piktintis tokiu jusų darbu.

— Man vaike ir pradedo nei šiaip nei taip atrodyti Kitą sykį gal ir aš pats kvitysiu kuniginę susaidę.

Teisme.

— Kiek sykiu tamsta jau buvai baustas?

— Nepamenu! P. teisėjas tai geriau žinot, nes užsirašot į knygas.

Gatvėje.

— Ponuli, pasigailėk vargšo!...

— Ką? Ar nežinai, kad dabar draudžiama elgetauti gatvėje?

— E... aš tai žinau, tik maniau kad tamsta nežinai.

ANGLIS IŠ ORO.

Akmeninė anglis dabar tiek svarbi žmonių gyvenime, kad be jos butų sunku apsieiti. Ji ne tik musų traukinius veža, krosnis šildo, bet teikia ir kitokių dalykų, kurios vartodamas ne kiekvienas žino, iš ko jie pagaminti. Tai bus kvėpalai ir kai kurie vaistai. Toji valstybė, kurioj akmeninės anglies yra, ekonomiškai geriau jaučiasi, surpantama išskyrusių dienų Lenkiją. Nors ji ir turi šiek tiek anglies, bet nesugeba ja pasinaudoti.

Tačiau nedaugiausia žemėje yra anglies, o kas kart jos daugiau vartojant, netrukus ir ištekliai išseks. Kas tada anglį pavaduos? Šis klausimas kas metai darosi vis aktualesnis ir daugiau žmonių juo pradeda rupintis. Rupestis veltui nenuėjo ir jau dabar aptikta budas gauti anglies iš kitų šaltinių. Jei manomasai budas pasiseks praktiškai pritaikyti gyvenimui, tai labai galimas dalykas, kad tada nebus prasmės anglis kasti iš žemės, nes nepalyginamai lengviau ją bus gauti iš oro. Ten jos yra neapsakoma daugybė, nors ir nesimato, kad gabalais lekiotų, kaip malune dulkės. Su chemija pasipažinusiems nebus sensacija tas tvirtinimas, kad ore esama anglies. Ji yra dujų pavidale ir susideda daugiausia iš angliarūkšties vandenilio, degtonies ir kitų priemaišų. Visa žemėj gyvybė ir degimas gamina kaip tik tas dujas. Apskaičiuojama, kad 10,000 litrų oro turi apie 3 litrus dujų, kurios sudaro anglį Visam gi ore, kuris apsupe musų žemę, esama apie pustrečio bilijono tonų anų dujų. Iš jų agmenija sunaudoja vos 16 šimtų bilijono tonų. Nesunaudotas dujų kiekis galėtų buti suvartojamas vietoje anglies ir jo metiniai ištekliai buti šimteriopai didesni už gaunamą anglį.

Dabar tik lieka nugalėti vienasklausimas— išrasti prietaisą, kuris imtų anglį sudarančias dujas tiesiai iš oro ir tiektų musų garvežių, laivų, dirbtuvių krosnims.

"DARBININKO" KONCERTAS.

Patėmijęs pranešimus, kad sausio 2 d. įvyks to laikraščio koncertas na ir nuėjau su savo draugu pasiklausyti.

Išeina ant pagirndų davatkų generolas, 3 pėdų aukščio ir su nusmukusėmis kelnėmis. Palenkė galvą prieš 6 sėdinčius kunigus ir pradėjo sakyti makabiliai, makabiliai ir makabiliai. Dar visokių niekniekių papasakojęs perstatė savo kleboną kalbėti Klebonas pasakė, kad vis turi užsirašyti jų laikraštį ir atsisėdo.

Išeina giedoti vietinis choras. Sudainavo prastai ir suklerusiai, korvedis negalėjo jų susigainioti. Šaukė kiekvienas savo balsu Vėliaus išėjęs milžinas vėl aiškina, kad choras delto gerai dainavo, kad jis jame buvo. Žmonės pradėjo juoktis.

Perstato giedoti kokią tai davatkėlę gal kuriosi klebonijos gaspadinė. Ji pradėjus giedoti padarė klaidą ir pabėgo.

Atšliaužė ant estrados 3 pėdų generolas su 11 saičiušiušeis ir sako, kad nieka nenusimintų, nes nieka nežino, kas yra užpakalyje. Perstato Zmuidzinavičių smuikuoti ir prašo jam ploti. Smuikavo gerai, bet kada trys klebonai balsu kalbėjosi, tai matomai nelinksmai jautėsi ir greit baigė.

Dainavo Montello koras Nors šis ir padarė klaidų bet dainavo geriau negu vietinis. Pertrauka.

Po pertraukos generolas vėl sako, kad dabar tas pradėsią tikrą koncertą. Laukiame. Vėl pasirodo vietinis koras, bet jau nepilnas. Matomai kiti išvaikščiojo namo arba buvo pavaryti už nesiklijavimą.

Perstato giedoti kokį tai Banį. Šis su stačiu kalnierium ir parculine krutine. Nusilenkė prieš klebonus ir iš panosės pradėjo zursti. Žodžių nebuvo galima suprasti. Žmonės pradeda žiovauti. Miegas ima. Jei butų ilgiau dainavęs, tai butų visi užmigę.

Kniežiukas perstato juoz zapiečių vice-pirmininkę ir pasako, kad ji dar nesiženijus ir pasižada jai piršliu buti. Ši sudainavo ir run užpaklin. Sugrįžus dar surko ir prasišalino.

Išeina dainuoti p-lė M Gribaitė. Jai pradėjus dainuoti, žmonės iš miego pradėjo išbusti ir atsirado gyvumas. Visi klausosi ir gerisi, išskyrus tris klebonus, kurie balsu visą laiką kalbėjosi. Panelė Gribaitė sudainavo keliatą dainų labai gražiai ir visiems patiko. Tai buvo to koncerto žvaigždė tik gaila kad neturėjo geros pianistės.

Vienai davatkėlei buvo įteiktas gėlių bukietas. Matomai už publikos migdymą. Jei butų buvęs duotas už gerą dainavimą, tai priklausė p-lei Gribaitei.

Paaškinus, jog pabaigoje bus giedama Lietuvos himnas, vienas klebonas pasiėmęs kepurę ir šeškinį ploščiu išėjo. Einant žmonėms laukan, vienas kunigas stovi trepų apačioje ir žiuri į lipančias žemyn koristes Ko jis laukė nežinau. Abelnai imant, tai buvo ne koncertas, bet muziko darkymo vakaras.

Darbininka

Nužudė Tris Prasikaltėliu

Pereito ketvergo rytę, Bostone elektros kedėje tapo unžudyti trys apkaltinti žmogžudžiai: Heinlein, Devereux ir McLaughlin. Jie buvo apkaltinti už užmušimą Furneau, Waltham karų kompanijos sargo, ir paėmimo pinigų $1,800. Tai pirmas atsitikimas Mass valstijos istorijoje kad už vieno žmogaus užmušimą trys butų nužudyti.

Didelis Protesto Mitingas

RENGIA SANDAROS 9 KP., SOCIALISTŲ 71 KUOPA IR VIETINĖS PAŠALPOS DRAUGIJOS

NEDĖLIOJE SAUSIO-JANUARY 16 D., 1927

Y. M. C. A. SALĖJE

820 MASS. AVE. CAMBRIDGE, MASS.

Pradžia 2:30 val. po pietų.

Kalbės "Keleivio" Redaktorius **J. Neviackas** ir "Sandaros" Redaktorius, **K. J. Paulauskas.**

Lietuvai gręsia didelis pavojus: klerikalai nori skirti Pilsudskį už karalių.

Ateikite visi ir atsiveskit savo draugus. Protestuokime prieš fašistų gaujas visi, kurie troškstame Lietuvos žmonėms laisvės, o Lietuva kad butų Neprigulminga ir Laisva Valstybė.

Kviečia visus KOMTETAS

Visų didžiausia bausmė.

Kaimiečiai iškasė duobę vilkams gaudyti, nes jie labai įgriso piaudami gyvulius. Vienas ukininkas, atradęs įkritusį į duobę vilką, pranešė kaimui Susirinko vyrai ir moterys. Sprendžia kokią jam mirti paskirti. Vienas sako užmušti kuolais antras —nušauti. Gi vienas ukininkas, toliau stovėdamas, (labai blogai su pačia gyvenąs) sako; "Viskas niekai: užmuši, nušausi ir tiek. Juk kiekvienas sutvėrimas kartą gimęs, turės numirti Todel biaurybė vilkas reikia apvesdinti ir paleisti Tai nors gi bausmė bus jam!"

Atkasė senos pilies griuvėsius.

Viliuj Didžiojoj gatvėj, kasant griovį, užtikta dviejų metrų storumo muro siena iš akmens ir raudonųjų plytų. Muro medžiaga, visa paneši į Gedimino pilies mūrą. Spėjama, kad tai esą senosios pilies likucia.

Atskaita.

ATSKAITA AUKŲ JONUI POŠKAI.

Žemiau skelbiamos aukos yra surinktos Jonui Poškai, gyventojui Oksilio kaimo, Šimonių valsčiaus. Panevėžio apsk. Minėtas Poška, budamas jaunesnėsnėm, nelaimėje neteko kairės rankos. Mes, amerikiečiai, sudėjome jam kelis dolerius dirbtinės rankos pasipirkimui. Pinigai pasiųsti Poškai per Aleksandrą Simonavičių.

Aukautojų vardai.

Kazimieras Kukenis davė 10 dol. Po 5 dol. aukojo: A. Simonavičius, J. Poška, P. Daukas ir B. Meškeliunaitė, Po 2 dol.: Kun. Urbonavičius, A. Pivoriunas, P. Poška, K. Buzas, P Adomavičius, G. Uldukis, J. Stukas ir A. Smith. Po 1 dol.: J. Buzas, A. Ambrazas, F. Laurinco, J. Jasiunaitė, K. Vaičiunaitė, P. Buzas, G. Nortkus A. Blažis, J. Minot, A Bačiulis, S. Valkevičius, A. Ropečka C. Chzsum, A. Cabotarauskas A. Jakštas, L. Jurėnas, J. Monikas, J. Morris, J. Strazdas, D. Pancerzinski, J. Baltušis, K Zaletskienė, G. Gužauskis, K. Zulenas ir M. Peltrik. Po 50c., C. Preytis, K. Čepaitis, A. Varžinskaitė, J. Rasiulis, V. Čapytė, K. Vilkas, B. Mikėnas, K. Vainis, J. Rutkauskas, G. Koski, B. Makawicz, A Stigis, K. Vilutaitė, J. Kalimbrauskas, J. Kiškis, V. Višinskaitė, J. Massuk, L. Haley ir L. Bronson. W Farrell 40c., J. Zikyl 35c. Po 25c.: A. Savičiunas, Awjaclęs, M. Žilinskaitė, M. Zubkauskas, J. Banevičius, J. Galeckas, J. Bartnas, M. Dragunas, P. Galgalas, E. Duach, S. Danėlukas, J. Milaika, J. Dusevičius, F. Borevičius, W. Borevičius, P. Bakanauskas, S. Biell, D. Flimus, L. Šukis, W. Smith, Fauras, O. Sajetaitė, P. Mikalauskaitė, J. Miksis, ir J. Žydas, K. Ždagutė 15c

Viso labo surinkta 87 dol. 60 centų. Prie tos sumos ant jo vardo išlaimėta Brightone 8 dol. 80c. Viso susidaro 96 dol. 40c. Išlaidų pasidarė 15 dol. 25 centai. Pasiųsta Lietuvon 81 dol. 15c.

Tariu visiems aukavusiems širdingiausį ačiū.

Aukų rinkimo pirmininkas,

A. Simonavičius

Nuo pleiskanų
Naudok
Ruffles

Trynimas Pagelbsti

Trynk tą pačią vietą kur skauda!

Trynk, trynk, trynk iki oda įškais ir pasidarys raudona ir pajusite tą malonų šilumą to seno patikėtino senmyninio linimento:

PAIN-EXPELLER

Inoksu, J. V. Pat. Biuro

Jis buvo ir yra naudojamas palenguvinimui reumatiškų skausmų; sunaikinimui apsireiškusių peršalimų ir nuraminimui ir sustiprinimui pailsusių, skaudamų raumenų.

35c.—vaistinėse—70c.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & So. 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

DIDELIO FORMATO IR TURININGAS RAŠTAIS ŠIAIS METAIS SANDAROS KALENDORIUS YRA JO ĮTALPA MAŽ DAUG YRA SEKANTI:

Kurių užsakymai yra prisiųsti, administracija tiems jau išsiuntė

1. Kalendorinė dalis.
2. Beletristikos skyrius "Tėvynė ar širdis?" — vaizdas iš kovų lietuvių su lenkais senovėje ir vaizdelis — "Tarp sprogstančių rožių."
3. Poezijos skyrius. Naujos, originalės eilės, dar niekeno nematytos.
4. Satyra eilėmis. Čia telpa įvairios juokų originalės eilės, kurios kiekvieną palinksmins.

Čia yra kelios OKUS POKUS'O juokingos eilės. Taipgi telpa "Meilės Kalendorius", kur senbernis negali sau pačią išsirinkti.

5. "Ne visi spangi" sceniškas juokingas veikaliukas. Jis perstato, jog nevisada senberniai gali ženočius apgaudinėti.
6. "Senovės lietuvių tikėjimas" tai puikus straipsnis su senovės lietuvių Dievų paveikslais.
7. Straipsnis "Gyvenimo Ruožai", Strimaičio.
8. Moksliškas straipsnis iš Biologijos.
9. Straipsnis "Musų Žemė".
10. Įvairios informacijos apie Lietuvą
11. Sandaros skyrius, kuriame telpa kai kurių Sandariečių ir Centro Valdybos narių paveikslai.
12. Sutrauka svarbiųjų įvykių Amerikos lietuvių tarpe 1926 metais.
13. Biznierių skelbimai.

Turime pastebėti, kad šiais metais Kalendorius Redakcijos pastangomis, su bendradarbių pagelba, liko prirengtas vien tik iš naujausių originalių raštų. Jokie raštai nėra iš niekur perspausdinti. Tokiu budu kalendorius nebus koki imitacija, bet **tai naujas originalis kurinys,** kuris skaitytojams suteiks daug naujų žinių ir gerų pasiskaitymų.

SANDARIEČIAI, PASISKUBINKITE JĮ UŽSISAKYTI IR SAVO GIMINĖMS Į LIETUVĄ PASIŲSKITE!

Reikalaukite sekančiu antrašu:

"SANDARA"

327 E STREET, SOUTH BOSTON, MASS.

VELTUI! VELTUI!
Pareikalaukite veltui duodamos pavyzdinės bonkutės BAMBINO. Mes norime, kad jųs išbandytumet jį!
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & So. 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Geriausis Kudikiams

Kuomet kudikis verkia ir skausmo kankinamas spardosi savo mažiomis kojomis—pamėginkite

BAMBINO
BABY'S BEST FRIEND

Nuo užkietėjimo vidurių, dieglio ir mėšlungio viduriuose ir skilvyje negali buti nieko geresnio ir pagelbingesnio.

35c. vaistinėse.

Lietuviai Amerikoje

RACINE, WIS.

Iš lietuvių draugijų veikimo.

ALT. Sandaros 35 kuopos Lietuvių Kalbos mokyklėlės mokiniams buvo suruoštas eglaitės vakarėlis, gruodžio 23 d. Lietuvių svetainėj. M. Vijunas au kavo eglaitę. M. Matku atstovavo Kalėdų senelį ir didelę tarbą atsinešęs įvairių daiktelių mokiniams išdalino. Dainuota Kalėdų dainelės ir žaista, ant užbaigos valgyta vakarienė Vincas Liulevičius, turintis auksinių daiktų krautuvę 814 State St., kiekvienam mokiniui aukavo po auksini pieštuką, aukų vertė siekė virš $50.00. Neapsakomai linksmai vaikučiai praleide vakarėlį, nešės dovanėles. Tariu ačiu gerai širdžiams lietuviams už aukas vaikučiams.

Gruodžio 26 d. Lietuvių Svetainėj, Racine Sandariečiai su Kenosha "Dailė Rateliu"s suruošė bendrai muzikalį programą. Me buvom mane ruotši vieršokių vakarėlį, bet kenosh iečiams sutikus dalyvauti programe, dar geresnis parengimas išėjo. Dailės choras sudainavo po vadovystė p. Juozo Macnoriaus šias dainas "Važiavau" "Onytė". "Lakštingalėlė" "Saulelė". "Sakalėliai" ir 'Bijunėlis". P-nia Navardauskienė "Pasakyk Mylimas Krašte". ir "Šešupė" abidvi solo. Nora Klimiutė dvi daini solo, anglu kalboje. A. Slertson iš dviejų atvejų smuiku solo. N. Petkus smuiku, M. Pelkiutė pianu duetą. Laike šokių darbavosi už gaspadines p. Elena Žičkiutė ir Ona Gliebiutė, p. Mykolas Bardauskas, M. Matkus, A. Masilionis taip ir svečiai padėjo J. Kasputis ir kiti. Publikos prisirinko pilna svetainė, atmokėjus išlaidas abiem pusėms liko po $22.65. Sutarta kita bendrai su "Dailės Rateliu" ruošti didelį koncertą, vasario 13 d. Turners Hall Del to businčio koncerto tikietai jau atspaudinti reikalas kuo daugiausiai jų išparduoti taip jau bus duodama dovana Lietuvos albumas, po koncerto, vasario 13 d. Turner Hall laike šokiu 9 val. vakre. Nepamirkšit nei tą tikietą įsigyti. Lieka visų butinas parciga garsinti tą businti koncertą ir pardavinėti tikietus kaip įžangos taip ir Lietuvos albumo.

Gruodžio 18 d. laikytas Lietuvos Brolių ir Seserų Dr-tės priešmetinis susirinkimas, kuriame nariuose apsireiškė sveika mintis, mat komunistai tą dvją buvo manę milžti kaip karvutę savo partijai, bet plenus pelės sukapojo. Buvo atsinešę rezoliuciją iš nešimui prieš buvusią Lietuvos demokratiška valdžia. Nariai griežtai tam pasipriešino ir pataria "draugčiams" su tokiais reikalais kreiptis į Darbininkų partija arba kad ir prie paties Trockio. Į valdybą taip gi nei vienas neišrinktas. Sveikinu tos draugystės narius, kad nesiduoda pašlemėkams vedžioti po bereikalingus pakampius.

Tos pačios draugystės buvo suruoštas šokių vakarėlis, naujų metų laukti Publikos susirinko daug ir pelno liks. Kalėdų šventės lietuviai praleido gražiai, nesigirdi, kad butų kur susivaidinę, kad vienas kitas šaltį buvo pagavęs, tai ne dyvai, jug visoje Amerikoj sausmetis viešpatauja. Teko girdėti moterėles plepant, kad buk vietinis kunigėlis prieš kalėdas lankydamas lietuvių namelius varęs klaidinga savo rušės agitaciją. Jei girdi kuri šeimyna nepriklauso į parapiją vėliau ar anksčiau tokius turės ištikti nelaimė. Klausykite jus parapijonys avelės to piemens pagyvendami iš jo galima sykėtis visokių nesąmoniu išgirsti. Kad jis čigono mandrybę vartoja spresdamas lietuvišku šeimynu ateiti, paprašykite jo, kad pagiškintų kokiais metais tą dieną vyskupas mano užtraukti morgičius ant išpiokėtos bažnytėlės, jei jis visą žinantis, kodel nepasako parapijonams, kad tas namas, visa prapertis užrašyta vyskupo vardu. Parapijonys turi tiesą tik mokėti už tą namą, bet perduoti be vyskupo leidimo neturi tiesos. Jei tokiems dykaduoniams rupėtu lietuvišku šeimynu ateitis, kaipo žmogaus širdi turinčiam, jausmai neleistu taip neteisingai apgaudinėti savo tautos žmones. — Ne šeimynų ateitis jam rupi, bet Romos reikalai ir kad jam pačiam įgijus daugiau dolerių.

M. Kasparaitis.

PITTSBURGH, PA.

Meno draugijos darbuotė

Sandaros skiltyse, Nr. 51 buvau iškėlęs klausimą jaunimo auklėjimo reikalu, nurodant piemones tikslui pasiekti.

Didžios reikšmės pridaviau organizaciniam darbui kviesdamas jaunolius burtis į jaunimo tautinės draugijas, kurios tampriai butų surištos su menu. Šituo taip svarbiu klausimu susižidomavo veiklesnieji Pittsburgo lietuviai, įkurdami Meno Mokslo ir Liter. tautinę draugiją.

Pradžia puiki. Narių jaunuolių susidarė gerokas burelis, kuris nors tik antra mėnesį pradėjo veikti, tečiau, tam trumpam laikotarpyje spėjo padaryti keleta susirinkimų ir jau š. m. sausio 16 d. rengiasi viešai pasirodyti savo jėgomis Pittsburgo lietuviams, pastatydami linksmą komediją (4 veiksmuose vertimas) "Ponas Daugnoris" ir stud. P. Dargio parašytą linksma satyrinę komediją "Telšir Paiumpio pasikalbėjimas su Raseinių Magde". Taigi, visų pittsburghiečiu prievolė į šį vakarą atsilankyti.

Atėję paremsite jaunuolius, ir suteiksite jiems daugiau pasirižimo dirbti meninėje dirvoj (nes ši drąsi ir tėvą vienintėlė Pittsburge, kuri pirmon eilėn stato meną, o tokios draugiios bujojimas butinas).

2. — Turėsite progos po sunkių dienos darbų gardžiai pasijuokti, nes komedija parinkta, kad jus pittsburgiečius palinksminus.

Vardu šios draugijos kviečiu visus Pitsburgo ir apylinkės lietuvius š. m. sausio 16 d. 8 val. vakaro atsilankyti į šį linksma vakarą, kuris įvyks L. Mokslo Draugiios svetainėje 142 Orr st. visi busite užganėdinti.

Student. Paul Dargis.

BROOKLYN, N. Y.

Vietos Sandariečiai pradėjo rupintis gavimui naujų narių. Aš nors nesenai priklausau prie Sandaros, bet esu pasiryžęs netik pasidarbuoti, bet ir paremti ir finansais. Turiu pasakyti, kad man "Sandara" geriau patinka negu kuris kitas laikraštis, nes ji viską teisingai aprašo ir niekam nepataikauja.

Darbai eina neprasčiausiai. Darba gali gauti kurie netingi dirbti. Uždarbis nuo 40 iki 50c. už valandą.

Čia vienas senbernis atvažiav onuo farmos ir atsivežė kelis šimtus dolerių. Jis užėjo pas vieną raudoną biznierių paulevoti. Gerai įkaušęs nuėjo pas kitą ir pradėjo ragauti raudoną skystymą. Paskiaus vyras liko gerai apvalkiotas ir be pinigų.

Reiškia, raudoni biznieriai sunaikino jo kapitalą. Tie biznieriai yra "Laisvės" ir "Vilnies" pasekėjai.

J. A. Sandarietis.

DETROIT, MICH.

Sausio, 1927, Lietuvių svetainėje, buvo masinės prakalbos. Prakalbos buvo rengiamos klausimu fašistinės revoliucijos Lietuvoj. Jas surengė Detroito komunistai, nors savo vardo negarsina tik kada publika susirinko, tai pamatė kas jie tokie yra. Kalbėjo keliatas kalbėtojų. Vienas buvo anglas, badai Apsigyrimo raštininkas, pavardės nenugirdau. Pirmutinis kalbėjo minimas anglas. Jo kalba buvo vidutiniška, smerkė visus Europos diktatorius, išskiriant Rusiją, sakė, kad ten darbininkų valdžia taip kaip ir kiti bolševikai sako. Antras kalbėjo vietinis Pranas Jočionis. Turiu pripažint kalbėjo apie klausimą, kuris palietė tą dieną. Trečias kalbėjo Mileris, arba kaip jį žmonės vadina šimto procentų bolševikas. Na tai ir kalbėjo kaip bolševikas! Viską maišė kaip puode, o da labiau tas darėsi, kad publika labai nerimavo, kalbėjo ir juokavo, tarsi pareikšdamas kalbėtojui kad gana tau kalbėti. Bet kad kalbėtojo buta revoliucionieriaus, tai jis nepaisė ar jo kas klauso ar ne, jis turi pasakyit ir atlikta. O dar labiausia, kad jis nesupranta ir neatskiria dabartiniu Lietuvoj partijų. Maišė Valstiečius Liaudininkus ir tauttininkus arba geriaus sakant smetonininkus. Bekalbėdamas tiek įsidrąsino, kad net ėmė niekyt nuverstąją valdžią, kur publika da labiau pradėjo nerimauti ir tik tada gal suprato blogai kalbąs, susilaikė. Net patiem bolševikam buvo gėda klausyti. Net po jo kalbos viens iš publikos atsiliepė, kad J. J. Bimba pakalbėtų ir pataisytų jo kalbą, kuris da tik nesenai sugrįžo iš Lietuvos ir žino koks yra skirtumas nuverstos valdžios ir dabartinės Bimba kaip tik užėjo ant estrados, tai paaiškino dalyką visai kitaip ir priminė, kad nuverstoji valdžia daug ką gero padarė. Kaip ve: paliuosavo politinius kalinius, nuėmė karo stovį visoj šalyj, sugrąžino spaudos laisvę ir daug kitų dalykų. Jis sako ar Mileris to visko nežino ar ne nori teisybės sakyt. Jeigu ana valdžia buvo toki pat, tai delko neprotestavot prieš ja? Tai paties Bimbos žodžiai nors jis ir yra bolševikas, tik ne iš "Laisvės" abazo tai ir su teisybe moka geriau skaitytis. Taipgi priminė, kad ir aukos, kurios yra dabar renkamos nenueis toliau kaip iki Brooklyno, nes budamas Lietuvoj klausinėjęs ar gavo kiek pinigų, kurie čia buvo taip gausiai renkami? Jam atsakė, kad visai mažai, tai kad nėra ko nei paminėti. Po jo kiti da kalbėjo, bet ne svarbųs, tai nei neminėsiu. Ant minėtu prakalbų irgi buvo surinkta šimtas ir dvylika dolerių, bet kur ir kam bus sunaudoti, tai gal tik jie patys žino.

Musų komunistai tiek gerai stovi, kad net biio savo tikro vardo garsinti. Kaip ką rengia.

J. Am.

HARTFORD, CONN.

Gruodžio 30 d. vietinė Sandaros 46 kuopa turėjo susirinkimą ir susirinkus apščiam skaitliui narių nutarė šiuos dalykus:

1) Išrinko delegaciją į antrojo apskričio suvažiavimą New Havene, kuris jau buvo 1 d. Sausio, 1927 m. Delegacijon papuolė šie nariai: 1) T. Valkevičius. 2) B. Vedeikis, 3) V. M. Čekanauskas, 4) B. Suslavičius.

2) Nutarė 16 dieną Sausio surengti viešas prakalbas Lyric salėje, vakare. Kalbės V. M. Čekanauskas ir kiti. Prakalbos bus atrkeiptos daugiausia į paskutinius atsitikimus Lietuvos Respublikos valdžioj ir bus išneštos tam tikros rezoliucijos pasmerkiančios sukilėlius krikdemus ir tautininkus liberalus.

3) Nutarta surengti vieša didelę vakarienę Užgavėnių vakare.

4) Nutarta, jei bus galima, atnaujinti p. Sipavičiutės koncerta pabaigoj Sausio ar pradžioje Vasario m. Kad but žymesnis koncertas, nutarta dar kviesti į koncerto dalyvius iš Brooklyno p. Strumskienę arba kitus vietinius dainininkus.

Kaip matosi iš ALTS. 46 kp. tarimų ir darbų, tai sandariečiai nenuilstančiai dirba ir daugiausia kuopos riekaluose dirba T. Valkevičius ir B. Vedeikis. Garbė jiem už tai!

Narys.

HAVERHILL, MASS.

Čeverykų išdirbystės darbai silpnai eina, bet kalbama, kad šiais metais darbai pagerės. Darbams einant, uždarbis neprasčiausias.

Čionais randasi mažai lietuvių, kurie rupinasi ir dirba savo tėvų žemei. Radnasi daugelis, kurie tarnauja Maskvai, juos vietiniai vadina bobiniais. Jie šurum-burum surengė neva protesto mitingą prieš Smetoną, bet jį naudojo savo bizniui, pardavinėdami kalendorius po 25 ir 50c., bet tie jų kalendoriukai neverti nei 3c. Tai baisus apgaudinėjimas žmonių. Negana dar to, jie visokiais budais ir aukas kaulina neva politiniams kaliniams, bet jas pravažinėja arba praleidžia šakmatus grajindami.

Kulturingų tautu žmonės savo centus niekam nemėto. Jie deda pinigus, kad auklėti apšvietą.

Stebėtina demagogija. Tulas laikas atgal, kada buvo nuverstoji valdžia, tai bolševikėliai visa gerkle staugė, kad valdžia negera, reikia ją nuversti ir net aukas tam tikslui rinkdavo. Gi dabar, kada ta valdžia nuversta tai jie vėl staugia ir renka aukas neva protestui ir kovai prieš nuvertėjus. Reiškia, bolševikai visuomet turi progas žulikingai aplupti savo neprotaujančius pasekėjus.

Vietos bolševikėliai yra atsižymėję lindimu prie svetimų moterų, tai juos užtai ir vadina bobiniais. Nuo tokių gaivalų lietuviai turi apsisaugoti ir juos neįsileisti į savas draugijas.

Lietuvis Darbininkas

NAUGATUCK ir UNION CITY, CONN.

Tulas skaitytojas duoda man peklos už aprasymą nelaimių koncerte. Jis sako, kad negražu taip aprašinėti. Aš turiu pasakyti, kad tokis atsitikimas buvo ir aš aprašiau. Jeigu tas skaitytojas dažinojo, kad prapuolę daiktai liko atrasti tai kodel nepasiskubino parašyti ir pranešti. Juk daug įvairių atsitikimų buna, tik netingėkime panauodti plunksną ir aprašykime.

Jeigu yra kokis netobulumas su svetainės tvarka, tai juk ne aš tam kaltas. Reikia geras pastabas padaryti draugijai ir ji pataisys. Tad vieton barti vienas kitą, stengkimės daryti pastabas žodžiu ir spaudoje, tas atneša naudą visiems.

Perkuno Kulka.

HUDSON, MASS.

Kai kurie vietiniai korespondentai klaidingai praneša žinias. Pavyzdin: jie dažnai parašo apie bolševikus neva jų burius priskaitydami, bet faktiškai jų randasi apie trys. Jeigu kurie laisvi žmonės nepriklauso prie Sandaros, tai dar tas nereiškia, kad jie yra komunistai. Aš pats nepriklausau prie Sandaros ir manę dažnai palaiko už bolševiką bet faktiškai juomi nebuvau, neesu ir nebusiu. Aš patarčiau korespondentams dažniaus ir teisingesnes korespondecnijas parašyti.

M. Perednis.

PITTSBURGH, PA.

Gruodžio 26 d. po visam kunigas užstojo mokyklos duris ir parapijonams davė velnių kam jie neina į parapijos valdybos rinkimo susirinkimą. Susilaikė keliatą žmonių, na ir iš įsprukau, kad persitikrinti kaip tas komitetas bus renkamas. Tuoj kunigas išdalino baliotus ir paišelius. Paėmęs baliota žiuriu, nagi surašyti visi tie, kurie puikiai moka naminę maukti ir ją virti.

Kada komitetas liko išrinktas, tai vienas tuoj pasakė, kad, girdi reikai isiųsti ekstra didelį išėnin Kitas vėl sako, kad įsigėrimui bus už ką.

Turiu pasakyti, kad musu kunigas prisilaiko senoviškos paliokiškos šlektos. Jis dažnai meldžiasi iš lenkiškos maldaknygės, turbut mano, kad lietuviškas dievas Perkunas jo maldos nepageidauja, o lenkiškas Dievas, kuri jis garbina tai lietuviškai nesupranta.

Taipgi musų kunigas nėra kokis skurdžius. Jis turtingiausis už visus lietuvius kunigus Penn. valstijoj. Kada jam svietiškos marnasties pakanka, tai jis net ir savo parapijonams per pamokslą pasakė, kad jis nemato reikalo per jų stubas vaikščioti kalėdoti. Sako, jei norite užlaikyti bažnyčia tai atneškit ir atiduokite pinigus. Jis sako, kad turys tiek pinigu, jog galys pasistatyti tris geresnes bažnyčias.

Šioje apielinkėje daugiausiai gyvena žemaičiai. Jeigu nebutų dzukų su suvalskiniais, tai kunigas butų visiškai ramus ir niekas jo nebaderiotų. Mat žemaičiai neina į bažnyčia, eina tik dzukai su suvalskiniais, kuriuos jis kaip galvijus ir baniutina. Vienas dzukelis prieš Kalėdas pasigėrė ir nešė klebonui kristmas prezentą. Vieton nunešti bonką vyno, jis nunešė bonką munšaino, už ką gavo daug velnių. Nors jie kada gauna baniutyti už munšainą, bet jie nenusigąsta. Jie sako kad evangelijoj yra pasakyta, jog kadaise Kristus darė vyną, tai mes šiandieną galime daryti munšainą. Girdi Dievas pats žmones išmokino, kai iš nieko galima gerą gėrimą pasidaryti.

Katalikai dzukai, sako, kad Sandariečiai ir cicilikai tai žiopliai, nes prašiopsojo valdžią. Girdi musų dzėvašninkai net šešis metus valdžią išlaikė, o jus tik šešis mėnesius. Dabar girdi Dzievo rykštė juos nukorojo ir davatkos per jiems kailį.

Ten Buvęs.

FILATELISTŲ DOMEI.

Prašau atsiliepti, kas norėtų mainais už Amerikos pašto ženklus, gauti Pabaltės Valstybių, t. y. Lietuvos, Latvijos ir Estijos pašto ženklus.

Norinčiųjų daryti pašto ženklais mainus, prašau tokius siųsti sekančiu adresu:

Lithuania: Utena, Utenos-Ežerėnų apskričių Žemės Tvarkytojo raštinė,

Marijonui Makauskui

Už ko tekėti, kad nereiktų dirbti.

Panelė: Antaniuk, tu esi meistras, gerai uždirbi, tai už tavęs ištekėjusiai butų gera gyventi, jokio darbo nereikėtų dirbti.

Antans: Ne, jei jau nori gyventi visa be darbo, tai aš žinau kavalierių kuris prineš duonos gatavos, net atriektos.

TIK PASALDYTAS KONDENSUOTAS PIENAS PARODO TIKRĄ GEROS KAVOS KVAPĄ

ŠITA MINTIS nėra nauja. Nesuskaityit tukstančiai "apsvaigusių" kava tą žinojo per gentkartes.

Rinktiniausi viešbučiai ir kliubai kur pietus tai nutikiai, Borden's Pasaldytas Kondensuotas Penas yra paprastas apsireiškimas. Apart jo senovės gerumo Borden's Pasaldytas Pienas yra daug ekonomiškesnis negu cukrus ir semtona — kenas Pasaldyto Kondensuoto Pieno eina tiek toli, kiek puskvortė smetonos ir svaras cukraus.

KAVOS BANDYMAS.—Pradėk vartoit Bordens' Pasaldyto Kondensuoto Pieno į kavą. Ir atrasi, kad priduos kavai netik puikesnį kvapą, bet išvilks aikštėn visą geruma puikiai sutaisytos kavos. Nenustelbia to puikaus kavos kvapsnio. Po to persitikrink, jog vienas kenas Borden's Pasaldyto oKndensuoto Pieno eina taip toli, kaip puskvortė pieno ir svaras cukro.

Taupykite Leibelius Del Brangių Dovanų.

Kiekvienas Borden Leibelis kaip atvaizduota turi didelę premijų kortę. Atlankykite artimiausią premijų krautuvę ir pažiurėkit kaip lengva gauti sidabrinių daiktų, lėkščių, laikrodžių ir daugelį puikiausių dalykų DYKAI tik su Borden leibeliais nuo šios rušies Pasaldyto Kondensuoto Pieno. Pradėk taupyti leibelius šiandien. Tamsta džiaugsies. Jei patogiau, reikalaukit DYKAI iliustruoto katalogo, kuriame randasi daug premijų.

MUSŲ PREMIJŲ KRAUTUVĖS RANDASI:
89 Friend St. arti Haymarket Square
KITOS PREMIJŲ KRAUTUVĖS:

FALL RIVER, MASS.	BRIDGEPORT, CT.	PROVIDENCE, R. I.
14—3rd Street arti Bedford St.	105 Congress Street arti Main St.	49 Abora Street arti Washington st.

Įsigyk šią stebėtiną knygą:

"Milk—and its using in cooking", parašė Mrs. Bently. Tai be abejonės puikiausi knygutė apie pieną ir jo vartojimą namuose. Tik atsiųsk savo vardą, adresą ir kartu pašto ženkleli už 10c. apmokėjimui pokavimo, persiuntimo ir tt.

THE BORDEN COMPANY, BORDEN BLDG, NEW YORK, N. Y.

MISNUMBERED IN ORIGINAL

Moteru Skyrius

PAPEIKTINAS DALYKAS.

"Šandaroje" tilpo p. Širvydienės straipsnis, kuriame ji palaiko daugvaikystės pusę. Man atrodo, kad tokie jos išsireiškimai yra ne geri. Juk reikia nepamirsti, kad darbininkas žmogus, nors geriausius norus turėdamas, buri vaikų tinkamai išauklėti ne gali. Gi auklėti apiplyšusiems skurdžiams, tai ne motinai nei vaikams nėra nei laimės nei džiaugsmo.

Suvargus Motina

DAUGVAIKYSTĖS KLAUSIME

"Šandaroje" p. Širvydienė bara senbernius, bukjie esą daugvaikystės priešai. Aš esu vedęs žmogus, auklėju tris vaikus ir sakau, kad užtenka. Aš esu gimdymo kontroliavimo šalinikas.

Vaikų burio turėjimui tai savaimi aišku, kad ne reikia eiti universitetą mokslus, bet jų išauklėjimui, tinkamam užlaikymui — tai reikia rimtai galva pasukti.

Daugvaikystė niekam garbės nedaro. Amerikonų akyse daugvaikiais yra žinomi lenkai ir italijonai kurie skaitomi tamsiais. Jeigu kuris perša daugvaiku turėti, tai kodel nepasako, kiek jis jų augina?

J. Bardauskas

MOTERYS IR POLITIKA

Daugelis yrų sako, kad moteris, tai privalo butinamų šeimininkė. Gi aš sakau kad moterys privalo rimtai susiindomaut politika ir joje aktyviai dalyvauti.

Reikia nepamiršti to fakto, kad moteris gauna tinkamą kredita tik tose valstybėse, kuriose yra demokratinė laisvė. Žlunga demokratinė laisvė, žlunga ir moterų teisės.

Pavyzdžiui paimkime Italiją. Ten įsigyveno fašizmas ir moterų teisės liko sutremtos. Ateina žinios, kad fašistų valdžia iš mokyklų prašalino visas moteris bei merginas mokytojas. Ar tai reikia didesnės moterų paniekos?!

Lietuvą taipgi fašistai užvaldė. Čia irgi negalima tikėti moterų teisių gerbimo. Tad koki lietuvėms moterims išeitis? Nejaugi privalome sėdėti rankas sudėjusios? Aš sakyčiau ne!

Mes, Amerikoje gyvenančios lietuvės turime darbuotis. Mes turime gyvuojančią partiją ALT Šandarą, kuri visuomet gina moterų teises. Tad mes ir privalome organizuoti Šandariečių moterų kuopas ir dirbti del jos. Tai yra musų dienos gyvenimo ir teisių apgynimo klausimas. Susirupinkime juomi. Jeigu mes savais reikalais nesirupinsime, juos niekas kitas neaprupins. Moterys budėkime!

Marė.

ATSIŠAUKIMAS

Brangus Tautiečiai!

Lietuvių tauta, amžius nešusi svetimųjų jungą, yra toli atsilikusi apšvietime nuo kulturingųjų pasaulio tautų. Laikas atėjo numesti toji nelaboji tamsybės skraistė. Tas galima atsiekti šviečiant ir kulturinant augančią jaunuomenę. Bet to darbo varymui pastoja kelią daug įvairių sunkenybių.

Mes Lietuvos Moterų Globos Komitetas turėdamos savo prieglaudose apie tris šimtus augančių vaikų, norime ne vien užauginti, bet ir paruošti tinkamam ateities gyvenimui. Tas paruošimas yra surištas su tos jaunuomenės apšvietimu. Apšvietimo geriausis įrankis knygos. Bet kad knygų įsigyti — reikia pinigų, o mes jų tam dalykui visai neturime.

Tautiečiai, kas norite Lietuvos ateitį matyit šviesesnę, kulturingesnę —prisidėkite prie augančios kartos švietimo.

Jųs neatsisakėte mums į pagelbą ateiti daugely kartų, taipgi manome, kad ir šiuo kartu neatsisakysite. Laukia jusų pagelbos auganti jaunuomenė! Jie troškta apšvietos!

Pasiųskite kas ką galit, ar knygų ar pinigų. Jųs vno to daug nenukentėsite bet savo aukomis didelį darbą padarysite, jaunuomenės švietime ir kartu pačios tautos.

Siųskite šiuo antrašu: Kaunas, Lietuv. Mot. Globos Komitetui.

Lietuv. Mot. Glob. Kom Pirmin. Sleževičienė

Ką Reiškia Smurtas Lietuvoje?

Kademams valdant Lietuvą Smetonininkai šukavo, jog nėra laisvės smerkė kademų despotizmą, bet dabar ie patys su kademais vyklis dar aršesnį despotizmą diktatura.

Smetona kitados buvo skaitomas tautinių antagonistų, šalininkų privelegijuoto luomo, bet daugelis lietuvių, ypač amerikiečiai lietuviai dar turėjo jam pasitikėjimo ir pagarbos; bet po šio nelemto SMURTO, kurį jis vadovavo, mes Amerikoje gyvenanti lietuviai gavome pažinti tą garsųjį antagonistą, jo yra musų akyse dabar yra lygiai viename laipsny pastatatyta su garsiuom italijos despotu Musoliniu.

Kuomet ponas Smetona merkė kademų buvusią valdžią už despotiškumą ir naudymą valstybės konstitucijos, nunai matome, kad jis pats yra vadas niekinimui Lietuvos Konstitucijos nes tapo neteisėtu Prezidentu, išrinktu smurtininkų balsais, o nė Lietuvos Seimo narių, pagal Konstitucijos įstatymus. Kuomet Seime yra 85 atstovai Smetona negalėjo juos įsipraši, uždėti jam karuną, davaujant visiem Seimo nariam, jis pasitenkino tik 3 balsais, balsais kademų smurtininkų! Ar reikia didesnio despotizmo? Didesnės paniekos Konstitucijai?! O, nelaimnga ta Lietuva! It kokia karvutė yra nelžiama visokių despotų oportunistų! Bet ateis laikas, kada liaudis susipras kada jaunoji gentkartė savo naujomis jiegomis stos į eiles savo tėvynės apgynimui nuo tu šarlatanų tuomet nė tik kademai savo ilgaskverniais nešdinsis iš Lietuvos, bet ir tokie Smetona su savo klapčiuais turės nešdintis, nes laisvės valia ir demokratingi šalies piliečiai bauginos jeigu jie neatitaisys padarytas klaidas, kuriais jie padarė su tikslu, o ne iš priežasties savo aklumo. Visokie monarchai ir ex-baiga savo despotizmo dienas, fašistiniai diktartoriai taipgi neilgai viešpataus Europoje. Demokratinė parlamentarinė forma valdymosi pasiliks.

Lietuvos tarptautinė politika nukentės labai. Lenkija ir kokia kita svetima pajiega įsiveržė.

Lietuva per pastaruosius kelius metus buvo nustumta nuo tarptautinės politikos estrados užpakalin scenos. Paslėpta nuo pasaulio tautų akių diplomatijos. Vilniaus klausimas buvo palaidotas. Musų sostinę Vatikanas paskyrė Lenkijos imperialistams, diplomatija alijantų pasielgė taip pat kaip Vatikanas. Bet kada Lietuvoje susidarė nauja vyriausybė, po valdyste p. Sleževičiaus, Lietuva vėl išėjo iš užkampio, pasirodė ant tarptautinės estrados ir Vilniaus klausimas tapo iškeltas, diplomatijos, kalbos ir rašto pasaulio spaudoje vėl atsidėjo apie Vilnių.

Tau buvo viltis, kad Vilniaus ukščiaus ar kiek vertas tvaduosime. Lenkijos pažai begalo susirupino ir nerąsino tautų lygai už pažarosios tylėjimą Vilniaus klausime, aiškiai buvo matoma, kad Europos tautos visu grobiškumo diplomatiniu banditizmu, rengėsi eiti prie galutino suisiarimo ir nustatymo naujo ubežių Europos kontinento tikslu, idant palaikyti taiką. Vilniaus klausimas ir atžvilgio darėsi aiškesnis kiekviena diena. O jau atnaujinimo Lietuvos ausijos draugingos sutarties, kuria Lietuvos ministeris pirm. ir užsienio ministeris p. Sleževičus sekmingai buvo padręs kad Rusija griežtai ir aiškiai pasakė Lenkijai, kad jinai Vilniu skaito Lietuves; bet Rusija taip pat pareiškė kad jinai nepripažysta Alijantų Ambasadorių taryba taipo įstaiga nustatyme rubežiu tarpe Lietuvos ir Lenkijos, tada Vilniaus klausimas dar geresnėje oziecijoje atsistojo Lietuvos diplomatijoi ir, nes rauo tarptautinėj politikoj. Bet dabar, jau viso tas buvo padaryta Lietuvos vyriuasybės, bus palaidota nes nėra kam Lietuvos Respublikos reikalus gintis. Lietuva be atsargos valdžios! Tikroji vyriausybė yra smurtininkų areštuota, jinai buvo priversta rezignuoti. Buvusieji carc despotai karininkai savo durtuvais privertė jo (vyriausybę) rezignuoti.

Lenkija džiaugiasi. Alijantai, ypatingai Anglija taipgi yra neva pasitenkinę, nes jie tikisi, kad Lietuvą valdant tiems brigandams diktatoriams, alijantai lengvai privers Smetoną priimti jų siuiomą tarptautinę politiką ir jų talkininkės Lenkijos. Anglijai nevarbu teisėta vyriausybė Lietuvos valstybėje. Anglija nunai daugiau turi naudos tose šalyse, kur verda savitarpinė kova. Pavyzdin: tokioje Chinijoje, ten anglai jaučiasi krašto šeimininkais ir Pabaltijoi ir dalinai jie yra išskirianti tik Lietuva, kuri pastaruoju laiku buvo nusistačiusi prieš tą anglų Lietuvai žalingą politiką.

Eina gandai apie Lenkijos Lietuvos karalių. Smetona su klerikalais yra monarchistų šalininkai.

Atmename laikus, kad Lietuvoje katlikų dvasiškija rupinosi gauti Lietuvai Vokietijos Princą, tuomet Smetona su Voldemaru nesipriešino tokiam princui—Urachui. Nunai yra plačia kalbama, kad Vatikanas deda pastangų idant Lietuvą su Lenkija suvienijus kaipo katalikiškas šalis viena valstybę po viena karališka Karuna. Lenkijos Militaristas Pilsudskis, kuris pereita Geg. mėnes. yra nuurtu pagruobęs Lenkijos valstybės vairą ir išvaikęs Seimą, jau ne vieną kartą yra vedes dėrybas su buvusiu Lietuvos kunigaikščiu Radzvilu, gyvenančiu šale Vilniaus. Tose derybose, be abejo, yra gilus slaptas politinis plotas monarchistų prieš Lietuvos demokratinę idealogiją ir jos Respublikoniską valdžios formą. Aišku, kad Lietuvos dvasiškija ir visokio plauko reakcionieriai, pageidauja Lietuvai-Lenkija senovinės unijos po karaliaka karuna! Vatikanas išsijuoses dirba ir veda intrygas Lietuvoje per klerikalų abazą, su tikslu, kad pasiekus savo tikslo atstatyti Lietuviškai Lenkiškai Karalija, padarius ją vaisais lizaiu po globa karaliaus ir ponijos. Buvę Lenkijoj smurtas ir dabar Lietuvoje, be abejo turi kabendro su proponuojamu monarchija virš minėtom valstybėms.

Duokim sau, jeigu Smetona su klerikališkais demagogais buvo nepatenkinti pastatytąja didžiumos dilieciu vyriausybe, bet jeigu pas juos butų demokratinė idealogija ir teisėtumo principai gerbiami, tai jų pareiga buvo reikaluti valstybės Prezidentą sudaryti naują vyriausybę, arba paeisti Seimą ir paskelbti naujus rinkimus. Tuomet tar jie butų radę šiek tiek pasiteisinimo. Bet dabartinis jų pasielgimas parodo jų kazyres ir siekiamą jų tikslą, todel jie verti pasmerkimo. Amerikos Lietuviai ir Lietuvos visuomenė protestuokime prieš tuos tėvynės neprietelius! Budėkime! Lietuva yra pavojuj, nukiai iškovota Lietuvos nepriklausomybe pigiai ne atiduokim Lenkijos ponam. Kurie vėjians vėl jos ant musų brolių darbininkų prando.

Amerikos darbininkai įvairios organizacijos privalome šaukti masinius mitingus ir juose apkalbėjus padėti Lietuvos ir musų broliu privalome reikšti iems simpatijos ir jų bausiai vyriausybei, , taipgi privalome protestuoti prieš kademus ir Smetonos oportunistus, kurie del savo asmeninių grobiškumo ideatu, materialių privilegiju, panaikino demokratine vyriausybę, uždarė darbininkų organizacijas, pagrobė jų turta, suareštavo ir įkalino darbininkų vadus visai nekaltus. Šalin oportunistai-fašistai! Tai gyvuoja Lietuva ir Demokratinė parliamentar. vyriausybė!

V. M.

Geros mintys.

— Koks žmogus mažiausia išsigąsta?

— Plikas, nes jam niekados iš baimės plaukai ant galvos neatsistos.

ŠEIMININKĖMS KENRODIS

Rašo ISABELLE KAY

Lietuvė šeimininkė Amerikoje visados troškta gauti patarimų pagerinimui jos žinojimo tvarkinėjant pareigas kaipo šeimininkė ir motina. Šitose skiltyse ka savaitę tilps straipsneliai kurie bus indomus kiekvai lietuvei šeimininkei

RODYKLĖ No. 1.

Virimo Receptai.

Vienas iš populiariškiausių pajudiandien yra kokonuto smetoninis pajus. Visada tokio valgio reikalauoma kur neisi. Saldus, riešutinis konis pienuoto koko-riešuto branduolio turi priimnų ir sultinga skoi burnoje. Jeigu kokonutų sezonas ačjes, juos galima pirkti kartone ba dėžėj pas bile atsakanti grosninka. Išmok kaip padaryti gera okonuto smetoninį pajų.

OKONUT SMETONINIS PAJUS.

1 dėžė Kokonuto
1 puskvortė pieno
1 kupinas šaukštas kraknmolo
3 kiaušiniu baltymai
½ puoduko cukraus
1 šaukštas sviesto
1 šaukštas vanilos

Ištiesk gilia pajų lėkšte su parasta tešla kepink greitai pečiuje per 15 iki 20 minutu. Kuomet gatava atidėk į šali.

Supilk pieną į dubeltavą virdeli ušlapink kornų kraknmolą su biseliu šalto pieno imaišyk į verdanti pieną, ir maišyk nuolat iki sutirtės. Tada sudėl cukrų, sviesta ir kokonutus. Sudėk žiausinio baltymus ir tirštas putas ir sudėisk atargiai i verdanti mišinį. Nuimlao ugnies ir dadėk vanila. Supili tešlini lukšta ta misoj ir kepk idutiniškame pečiuje per 20 minutu. Duok valgyt šalta.

Virtuvės Reikaluose

Užlaikymai duono: ir pyragaičių ndus arba dėžes šviežiai, išnuazgas verdančiu vandeniu. Išplauk vandeniu kuriame ištleta biskis paprasos sodos; paskui padėk lauko saužį per keleta valandų.

Sunkus žieminiai pudingai netina a vasariniam užkandžiams. Lengos šaltkošės ar paprasti vaisiai ar a kiaušiniones ėsti patraukiantesi.

Šmotas vaškuoto popiero padėtas irš torielkos kurioj laikoma nenauoti kiaušiniu tryniai apsaugos juos uo sudžiuvimo.

Jeigu parafinas ant viršaus vaiių košelio yra perstoras nučėmimui iso, pašildyk peili ir supjaustyk arafiną i tiek šmotelių kiek reialinga išėmimui. Parafiną galima ėl naudoti jeigu perpilsi karšto andeniu, nuo ko jis nusiviklys ir ukietės.

Duonos peili galima dalimai pasialasti smarkiai pabružinant abiem usėm per krašta geležinės sinkerba medinio slenksčio.

Namų Pasigelbėjimai

Nusukimai standaus viršaus nuonkų ir stiklinių indu naadok riešato spaudytoja.

Prašalinimui žymiu nuo maliavotų sienų padarytų degtukų braukymu, nušveisk kreidos dulkėmis. Nuazgok su šiltu vandeniu ir muilu ir paskui nušluostyk greitai švariu karuliu nugrežtu tyrame vandenyje.

Medicinos šėputė pridėta pirmos pagelbos reikamenimis privalo rastis kiekviename name.

Maža plieninė yla sujungimui sveterio siulių atliks darba gražiau negu didele akia adata.

Keli lašai ammonijos vandenyje kuriame mazgojame vilnoniai ir flaneliai padarys jų spalva aiškia ir palaikys audimą minkštu.

Grožės Patarimai.

Pananyk kokias skirtingas išraiškas padaro klaunas su maliavomis. Pasukinas i viršu ar žemyn lupų donuose padaro dideli skirtuma. Perauge, storos lupos įrodo žemo tipo žmogu. Be išraiškos lupos įrodo arsu žiaurų pobudį. Lupos kurios verplonos įrodo suvedžiojimą, savimeile ir žiauruma. Vienok, daug žmoniu ir su gražia burna padaro ą įrodančia tuos nemalonius ženkus, tik del to kad nežino kaip išidailint. Nedažyk kampu savo burnos. Sek tik burnos linijas jeigu burna graži. Jeigu ne, naudok mažai raudoną lupų dažala ir apdailink savo lupas jeigu jos yra perstoros.

Ypatiška Sveikata.

Vienas iš populeriškiausių ir naudingu namų reikmenų šiandien yra druska. Druska yra dvejopai skirtinga; pagal savo tvyrumo ir pagal savo smulkumo. Visiems tikslams reikia naudoti tyriausią kokią tik galima gauti. Ligonio kambaryje druska daugeliu atvejų naudinga. Skaudančias akis reikia plauti silpna soliucija druskos kelis sykius per diena; ji palengvins uždegima. Nusideginime, sušlapyk druską ir spėk apdegusią odą kas sulaikys oles nusilupima.

Mes rekomenduojam se kančius produktus

Pradėkite šiandien taupyt kuponus nuo Standard ir Challenge pieno nes galite gauti brangias dovanas už juos.

Standard ir Challenge pienas tai jum reikailngas visados turėti savo virtuvėje del įvairių kepimo receptų.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur gausite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokiu lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokiu ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokiu kitų ligu. Taipgi turime nuo visokiu slaptingu ligu ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsilankinkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai dykai.

D. CABITT

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Teisingai išskaityta

PIGUTIS pirmą sykį savo gyvenime pakliuvo teatran ir užsiropojo "galerikon." Vaidinama drama jį taip sugraudino, kad neiškentėjęs sušuko:

"Va mana, kaip gražu!"

"Turėk snukį ten viršuj, jauti!" tulas iš apačios šiurkščiai suriko.

"Vai ne pons" — Pigutis gudriai taria, — "čia kutės viršus, o kur pons sėdi, ten yr' apačia."

ŽMONIJOS ISTORIJA

620 PUSLAPIŲ DIDUMO, TVIRTAIS AUDIMO VIRŠELIAIS, $2.25, SU PRISIUNTIMU

Visi, kas iki Gruodžio 31 dienos pareikalaus šios knygos ir prisiųs $2.25 gaus ją tuojau.

Nors šis pasiulymas duodamas iki galo šio metu, bet neteskit ilgai su savo pareikalavimu, nes knygos gali tuoj išsibaigti, todangi greitesni pirmiau jas išrinks, ypač už šia žema kaina — $2. 25. Paskelbus "Dirvoje" šitą musų pasiulymą, su kiekviena diena užsakymai idaugkia. Yra išspausdinta keli simtai "ŽMONIJOS ISTORIJOS" daugiau negu reikia prenumeratoriams išdėlinti, bet netikim kad ilgai jų tesės.

"ŽMONIJOS ISTORIJA" yra populiariška ir yra tai įžanga į visuotina istorija, padengvinanti suprasti jei toliau istoriją studijuoji. Tai yra darbininkui rašyta istorija, kuris neturi daug laiko studijuoti žmonių ta knyga gautu. Šis "Didelius" plačius knygų tomus.

"Dirva" pasišventė išleidimui tokio svarbaus veikalo — darbo žmogui istorijos — ir pasišvenčia toliau, norėdama kad kuodaugiausia vos" Jubilėjaus metas duoda progą visims gauti tai ko niekad daugiau už tokius pinigus negaus. Nelaukit ilgiau!

6820 Superior Ave.

Choro Repertuaras

Mėnesinis Muzikos Leidinys
Metams — $2.00
Ta pačia kaina siunčiam ir Lietuvon.
ANTANAS BAČIULIS
421 EAST SIXTH STREET
SO. BOSTON, MASS.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
PRANAS J. KALINAUSKAS
381 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Ofiso ir gyvenimo vietos Telefonas S. B. 0441

NADAS RASTENIS

ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Ofisė: Calvelrt 5896
Buto: Gilmor 0361

Tel. So. Boston 0502

Paul J. Jakmauh, M. D.

(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas S. B 28-05-R

Lietuvis Optometrista

Išegzaminuoju akis, priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas: So. Boston 4768

DR. BALABAN

GYDYTOJAS IŠ RUSIJOS
Chirurgas ir prie gimdymo,
351 DORCHESTER STREET
So. Boston, arti Andrew Sq.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.

Akiu Specialistas
399a BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Vietos žinios.

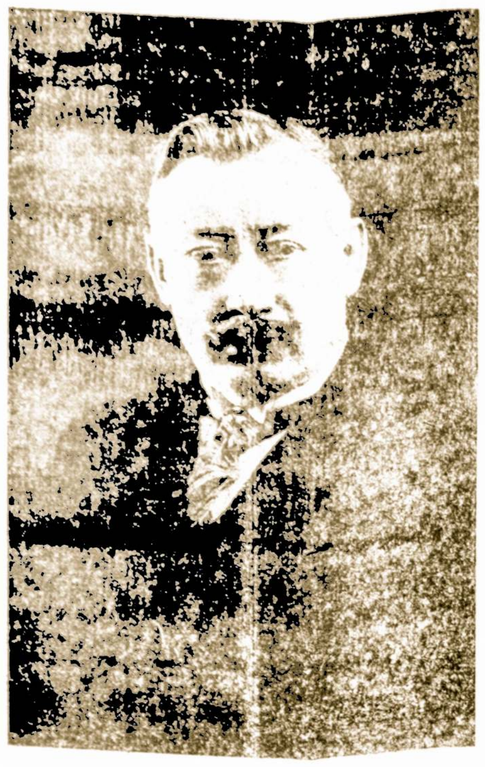

KOMP. MIKAS PETRAUSKAS

Sausio 8 d. atvyko Amerikon ir duos visą eilę koncertų su naujausiomis dainomis.

Pirmas Miko Petrausko koncertas bus So. Bostone Sausio 22 d., sestadieny. Sekančiam "Sandaros" numery pranešime daugiau apie šį nuotikį.

Miko Petrausko Sutiktuvių Vakarėlis.

Gruodžio 8 d. So. Bostonan pribuvo musų mylima komp. M. Petrauskas. Ant greitųjų tą patį vakarą Sandarietės pasirupino surengti jo sutiktuvėm draugišką vakarėlį, kuriame dalyvavo burys vietos inteligentijos ir svečių.

Prie gardžių parengtų užkandžių buvo ir minc. išsireiškimas. Tostmesteri. p. S. Mockus perstatė kalbėti p. M. Biekšą, Gabijo pirmininką, K. J. Paulauską, "Sandaros" red., J. Gegužį, "Keleivio" leidėją, p. R. Židžiuną ir A. Ivą. Kalbėtojai išreiškė džiaugsmą kompozitorių susilaukę. Taipgi pasižadėjo jam pagelbėti čion jo busimuose darbuose ir linkėjo jam sekmingai darbuotis ir ant visados pasilikti Amerikos lietuvių tarpe.

Pabaigoje kalbėjo pat komp. Petrauskas. Jis padarė trumpą peržvalgą savo darbų dailėje, kokis buvo sunkus pradžios darbas ir kas nuveikta. Jis tarp kito ko pastebėjo kad rengdamas koncertus Amerikoj lietuviam yra padainavęs nemažiau kaip 500 skirtingų dainų. Taipgi pastebėjo kad budamas Lietuvoje lankė tas Lietuvos dalis kur varginga liaudis gyvena ir kur nenuvažiuoja jokie dailininkai. Apart to jis parašė ir virš 100 naujų liaudies dainų, solui ir pianui. Dabar atvažiavęs Amerikon mano surengti eilę koncertų, kur bus progos išgirsti naujas dainas.

Taipgi prisiminė ir apie perversmą Lietuvoje. Kadangi po padaryto perversmo tik dvi dienas gyvenęs tai daug ko nepasakojo, tik papasakojo apie keliatą atsitikimų Kaune. Taipgi jis pastebėjo, kad Lietuvos žmonės visų partijų, buvo laukėjami prie gerbimo konstitucijos ir šalies įstatymų, kas girdi labai abejotina, kad toji liaudis prielankiai sutiktų perversmą, nes tas yra anti konstitucijinis. Bet jis tame jokių išvedimų nedarė.

Buvęs.

"Vyturys" Čiulbės.

Ateinančios nedėlios vakare sausio 16 d. 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje, kampas E ir Silver sts., So. Bostone bus nepaprasta naujanybė. Mat pirmu kartu So. Bostono ir apielinkės lietuviams bus proga išgirsti nepaprastą Mandalinų Orkestros koncertą. Bus išpildyti geresni muzikos kūriniai, kurių ligšiol orkestra niekur negrajino, —čėdino del sio koncerto.

Reikia pasakyti, kad ta dailės draugijėlė "Vyturys" jau virš metų laiko kaip prie šio koncerto rengiasi. Yra išsimokinę ir puikiai sugrajina daug gražių ir žavėjančių meliodijų, garsiausių lietuvių ir svetimtaučių kompozitorių. Scena bus puikiai išdabinta, speciališkais kurtinais ir šviesomis. Nėra jokios abejonės, kad atsilankiusieji bus patenkinti. Patartina viseims susirinkti ir pasigerėti gražia muzika.

Negalėjo Nusiskandyti, Nes Vanduo Peršaltas.

Pereitą penktadienį tulas Thomas Dwyer, Charlestowne sumanė pasidaryti sau gala. Nuėjo ant Mistic upės tilto ir šoko vandenin. Kada įkrito į upę ir pasijuto kad šalta, tai pradėjo šauktis pagelbos. Apielinkės žmonės išgirdę jo riksmą subėgo ir drebantį Tamošių ištraukė nugabeno į ligoninę sušildyti.

Sarpalius Patiesė Airį Milžiną.

Pereito ketvergo vakare Bostone Grand Opera House Dr. K. Sarpalius ritosi su airiu milžinu Ned McGuire. Airas iš pradžių šoko labai smarkiai ir tikėjosi Sarpalių paimti. Bet kada Sarpalius pradėjo lamdyti tą airą, tai pastarajam buvo daug bėdos. Imtynės buvo du iš trio. Pirmu atvėju Sarpalius surakino airą ir patiesė. Antru atvėju, airas šoko kaipo kokis levas prieš Sarpalių ir norėjo atsilaikyti. Bet Sarpalius pasirodė daug vikresnis ir diktesnis ir airas liko nugalėtas.

Sandariečių Susirinkimas.

Pereitą nedėldienį vietos Sandariečiai 7 kp. laikė savo mėnesinį susirinkimą. Susirinko skaitlingas draugų burys ir visi rimtai svarstė organizacijos reikalus. Visi draugai pasipiktinę perversmu Lietuvoje ir pasiryžę iki paskutiniųjų kovoti, kol bus atstatyta konstitucijinė šalies valdžia ir piliečiams gražinta demokratinė laisvė. Taipgi Sandariečiai pasmerkė visus tuos, kurie mėgina teisinti smurtininkus.

Pagalios nutarta, kad visi nariai kaip gali greitai imtusi už organizatyvio darbo gavimui naujų "Sandarai" skaitytojų.

Tai yra labai pavyzdingas susirinkimas. Bostoniečių pavyzdis turėtų buti visiems Sandariečiams ir visi to darbą varytų pirmyn. "Sandarai" atvirai ir griežtai kovojant už Lietuvos žmonių teises ir pasmerkiant smurtininkus, gauna visuomenės pritarimą ir visuomenė Sandariečių darbus remia.

LINKSMAS VAINIKŲ BALIUS

Ir šokiai

Rengia pašelpinė draugystė "Vienybė".

Subatoj, Jan.-Sausio 15 d. 1927, Lietuvių Liaudies Name, 26 Lincoln st. Brighton, Mass. 7:30 val. vakare.

Pirmas linksmas vainikų balius Brightone. Ant šito vainikų baliaus Draugystė "Vienybė" skiria 3 dovanas tiems, kurie turės keisčiausius vainikus. Priegtam bus visokių užkandžių ir gėrimų. Yra užkviesti vieni iš geriausių muzikantų, kurie gries įvairiausius sokius. Pageidaujama visi, jaunas ar senas, kad dalyvauti su vainikais.

Nepraleiskit progos!

Kainos vyram 50c., moterims 35c.

Visus kviečia Komitetas.

PĖTNYČIOJ PRAKALBOS

Kalbės P. Grigaitis, "Naujienų" redaktorius iš Chicagos.

Šios pėtnyčios vakarą, 14 sausio, Lietuvių Salėje bus prakalbos apie fašistų perversmą Lietuvoj. Kalbės P. Grigaitis, "Naujienų" redaktorius iš Chicagos, kuris labai gerai pažįsta Lietuvos politiką. Jis mums pasakys, kas stovi už Smetonos nugaros ir kas per vieni tie Lietuvos fašistai: iš kur jie atsirado ir ko jie nori?

Prakalbos prasidės lygiai kaip 8 vakare. Įžanga dykai.

METINIS SUSIRINKIMAS.

Brightono Lietuvių Cor. metinis susirinkimas bus 19 d. Sausio, 1927, Lietuvių svetainėje, prasidės 7:30 val. vakare. Kviečiame visus šėrininkus butinai dalyvauti. Bus renkama valdyba ir išduodami raportai pereitų metų.

Kviečia Valdyba

BROADWAY THEATRE

South Boston, Mass. Broadway and F Street

ŠIS-TAS SKIRTINGO NUO TO, KĄ ESI MATĘS

TREČIADIENY, SAUSIO 12, 1927

Kazimieras Zenevičius

VISI KVIEČIAMI

Jei dar nesi mates to, ką aš vadinu šokiais, tai kviečiu atsilankyti. Aš patenkinau visus, kas tik turėjo su manimi reikalo per visus 11 metų, kad aš apleidau Lietuvą. Jūs, viengenčiai, gal nei nežinote apie mane, nes aš ikšiol veikiau po vardu Charlie Brown. Aš teipgi turėjau laimės šokti su p-le Elena Tarailiute. Šokau su ja dar tada, kad ji nebuvo išpopulerizuota kaipo šokimo žvaigždė ir laimėtoja prizų už gražybę. Ačiū visiems.

KAZIMIERAS ZENEVIČIUS

Koncertas ir Šokiai

Rengia ALT. Sandaros 9 kuopa.

SUBATOJE, JAN.-SAUSIO 15 D., 1927 M.

NAUJOJE LUŽECKO SVETAINĖJE

419 Hampshire St., Cambridge, Mass.

(Prie pat Inman Skvėro)

Pradžia lygiai 8:00 val. Vakare

Pirmu sykiu Cambridge, bus tokis puikus koncetras, kurio dalį programo išpildys garsi **mandalinų orkestra VITURYS**, po vadovyste p. R. Židžiuno.

Orkestra paskambins parinktai gražias meliodijas, kurių tarpe bus keletas gražiausių lietuvių ir rusų dainų.

Kitą dalį programo išpildys "GABIJOS" vyrų choras.

Šokiam skambins specialė mandalinų orkestros grupė.

Nepraleiskit progos, ateikite visi pasiklausyti koncerto ir šokių.

Kviečia Rengėjai.

Extra

PUIKUS

Koncertas

NEDĖLIOJE

Sausio 16, 1927

7:30 VAL. VAKARE

Lietuvių Salėje

Kampas E ir Silver St.

So. Boston, Mass.

Rengia ir išpildys MANDALINŲ ORKESTRA "VITURYS", Vadovaujant R. Židžiunui.

PIRMU SYKIU SO. BOSTONE BUS TOKIS PUIKUS, NAUJOS RŪŠIES KONCERTAS, KURĮ IŠPILDYS MANDALINŲ ORKESTRA "VITURYS".

Programoje ieina klesiški muzikos veikalai, kaip Dunojaus Bangos, ilgas ir labai gražus valcas, taipgi labai populeriškos rusiškos meliodijos ir komp. M. Petrausko lietuvių gražios dainos.

Šale orkestros bus LAISVES CHORAS ir SOLISTAI DAINININKAI: O. Z. NEVIACKIENĖ, M. K. BOLYS, M. ZAVIS, J. RAINARD, STELLA JESINSKIUTĖ, smuikininkė.

Nepamirškit, kad gražiausius muzikos šmotelius mes čėdiname del savo koncerte ir ju niekur kitur negirdėsite, kaip musų koncerte 16 d. Šausio, todel visi ateikite. Užtikrinam, kad busite užganėdinti ir ilgai nepamiršit šio puikaus koncerto.

ĮŽANGA TIK 75c. ir 50c.

KVIEČIA "VITURYS"

Nauja Lietuvių Hardware Krautuvė.

So. BOSTON SUPPLY Co.

ATIDARYS JANUARY 15, 1927

384 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Mes savo krautuvėje užlaikome įvairių dalykų, kas tik reikalinga prie namų pataisymo. Kiekvienas galės rasti reikalingų geležinių daiktų, plumbing dalykų, stiklų, sienoms popierų, pentų, aliejų ir tt. Parduodame viską už pigią kainą, pavyzdin:

Šluotos	25c.	Stogams smala, gal.	49c.
Sietai	59c.	Kirviai	98c.
Langams virvės 100 pėdų			79c.
Zvanų batarejos, 3 už			$1.00
Malkas pjauti pjuklai			98c.
Spar varnišius pusė galiono			$1.25
Baltas flat pentas, galionas			1.69
Baltas enamel, galionas			$3.50

Mes esame agentai Keystone pento, varnišio ir enamelio. Reikalui esant kviečiame lietuvias užeiti o suteiksime gerą patarnavimą.

VINCAS SKUDRIS, Savininkas.

REAL ESTATE

JIEŠKANTI ISIGYT NUOSAVYBĘ PIRMIAUSIA MATYKITE A. J. KUPSTĮ

ŠTAI KELETAS GERŲ BARGENŲ:

EAST SIXTH ST. SO. BOSTON

Storas su dviem kambariais užpakaly ir 3 šeimynos, 2 po penkis kambarius ir 1 keturiais kambariais ir su naujai po 1 šeryna. Rendos atneša $1692 į metus. $12-000 lengvomis išlygomis.

$450 SO. BOSTONE

3 šeimynų medinis namas po 3-4-4 kambarius. Likusius ant lengvų išlygų.

DRAPANŲ KRAUTUVĖ

Cambridge bizniu išdirbtas apie 20 metų. Parsiduoda pigiai ir antlengvų išlygų.

Kreipkitės pas:

A. J. KUPSTIS

332 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 1662 arba 1373

APDRAUDIMAI

Aš parupinu visokios rūšies apdraudą. Ypatingai automobilių, ugnies, sveikatos, nelaimių, gyvasties ir kitokių rūšių. Patarnavimas ir informacijos dykai.

VINCENT B. AMBROSE
255 W. Broadway.
Tel. So. Boston 0506-M

BARGENAS

30 AKERIŲ FARMA

15 mylių nuo Bostono, 9 kambarių namas su visais moderniškais įtaisymais, sodas iš 300 vaisinių medžių, prekė $5,500 ant lengvų išlygų. Klauskite JOSEPH BALUŠAITIS
337—3rd St., So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 0418-R

DEL GREITO PARDAVIMO

SOUTH BOSTONE kampinis namas, 8 šeimynų ir krautuvė. Rendu neša apie $200 į mėnesį. Yra kaiturie įtaisymai. Prašo $10500. Įnešimo užteks $2000.

MATTAPAN, 2-jų šeimynų stuba ir ekstra lotas žemės. 2-jų karų garadžius, pradėtas statyti. Sturi beveik naują. Prekė 10500. Mažas įnešimas. Matykit:

AMBROSE.
255 W. Broadway, So. Boston.
Tel. 0506-M

NAMŲ STATYTOJAI

Budavojame namus, senus taisome, dėjazus ir naujus stogus dedame, centinam iš lauko ir vidaus, murinne fundamentus, darome abelnai visokį darbą del namų už prienamą kainą.

M. BILESKEVIČE & CO.
94 Armandine St. Dorchester, Mass.

TIKRAI PIGIAI

3 šeimynų, 18 kambarių namas su naujausios mados improvementais ir 3 automobilių garadžium; rendų $135 per mėnesį, o prekė tik $11,800 ir lengvos išlygos.

B. B. STEFAN
366 Broadway, So. Boston.

Naudokis Proga

4 AKERIŲ ŪKĖ

Visai arti Bostono, 5 kambarių naujas namas, veliausios mados įtaisymais. Kiti visi budinkai stiprus, su reikalingais įrankiais del ūkės. Gražus sodas ir vieta. Turi buti parduota greitai. Kainą $6500, įnešti $1500. Matykite:

B. KONTRIMA
515 E. Broadway So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 0605 arba 2488-W

Skoliname Piningus

Jei jums reikia pirmą ar antrą mažo ar didelio mortgage už žemiausį nuošimtį gali gauti pas mane, taipgi perku antrus mortgages.

P. J. KAY,
Room 508
110 Tremont St. Boston, Mass.

PARSIDUODA

VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ, arba grosernė. Biznis per 12 metų išdirbtas matote, nei kalbos nėra apie gerumą biznio. Kas nuirks tai galės gražaus pinigo padaryti. Kaina pirkėjui labai prieinama. Kreipkitės žemiau paduotu adresu: (2-5)

S. ZAVADSKAS
108 River St. Haverhill, Mass.

Titus P. Grevis

ARKITEKTAS ir INŽINIERIUS

Budarojų namus pagal užsakymą, padarau visokius plenus, išmieruoju žemes, gauna permitus del garadžių, darau viską pigiai, gerai ir gražiai. Bile reikalais ateikit pas mane, patarimai nėdyka.

395 BROADWAY SO. BOSTON.
Tel. So. Boston 2340

VINCAS R. GALUBICKAS

KARPENTERIS

Taisome ir pentiannse namus, peiperiuojame kambarius, dirbame visokius darbus. Kreipkitės šiuo adresu: (11-27)

72 DOWNER AVE.
DORHESTER, MASS.
Tel. Columbia 5297

D. A. Zaletskas

Graborius ir Balsamuotojas

Ofisas:
983 CAMBRIDGE ST.
Tel. Univ. 8831—R.
Univ. 8831—W
Gyvenimo antrašas:
Tel. Univ. 0378.
448 CAMBRIDGE ST.

Tel. So. Boston 2795-R

NEW ENGLAND CLEANSING & DYLING CO.

450 Broadway So. Boston, Mass.

Drapanas paims ir atveš dykai

Pašaukite per telefoną

Parduodame Vilnas

Del Matrasų ir Kaldrų

PAUL O'SULLIVAN, Inc.
192 Summer St.,
Boston, Mass.

K. ŠIDLAUSKO

APTEKA

Kurioje galima gauti visokių gydunolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkites.

373 BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

ALLEN HOWE

DENTISTAS

Kambarys 17. Tel. connection

409 BROADWAY

South Boston

Namų telefonas Univ: 1463-J.

A. O. SALNA (SHALNA)

LIETUVIS ADVOKATAS

Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.

"Darbininko" Name. (2-ros lubos)

366 W. BROADWAY

So. Boston. Tel. So. Boston 0529

Klauskite apie musų dalinį išmokėjimo planą.

POWERS & MEHEGAN

PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME ŠILIMAS IR GESĄ

163 WEST BROADWAY ARTI DORCHESTER ST.

SO. BOSTON, MASS. Tel. So. Boston 4539.